Divine Darshan

Omnibeneficial Series
33

Compiled & Edited by
Rev. Narayanbhai G. Thakker

દિવ્ય દર્શન

Shri Abjibapashrini Chhatedi
Baladia - 370 427

Shri Swaminarayan Divine Mission
Ahmedabad - 380 013

Emblem of
Shri Swaminarayan Divine Mission

The Emblem depicts the lotus-feet of Lord Shri Swaminarayan.
There are sixteen signs referred to in Samudrik Shashtra as the signs confirming the divine origin of God, the incarnate.

* Nine signs in the right foot.

Swastika stands for the auspicious Figure of God.

Astakona (octagon) suggests that the divine compassion is constantly flowing in all the eight directions: North, South, East, West, South-East, North-East, South-West and North-West.

Urdhvarekha indicates continuous progress of souls by the divine grace.

Ankusha (the spur) indicates that the Supreme Power, the cause of all causes controls everything and it also suggests that we must restrain the inner enemies.

Dhwaj (a flag) or Ketu stands for the spiritual victory of God, the absolute form of Truth.

Vajra (weapon of Indra) stands for the prowess of God which destroys the weaknesses of the souls and frees them from the fear of time, actions and delusions.

Padma (the Lotus) symbolises the tenderness and compassion of God which helps the devotee attain detachment from the mundane life, the way a lotus remains unaffected by water.

Jambu (rose apple) symbolises the sap of divine joy that one receives from communion with God.

Jav (barley) confirms that God takes care of the crops and the needs of those devotees who are in communion with Him and who perform non-violent Yajnas by offering foodgrains such as barley, sesame seeds etc. to the Holy Fire.

* Seven signs in the left foot.

Meen (fish) — asks us to reach God, the source of the spiritual energy, the way a fish swimming against the current, reaches the source of a stream.

Trikona (triangle) — symbolises liberation of the soul from the mental, physical and mundane problems and difficulties. It also stands for the need to free oneself from the trial of Ishwar, Maya and Brahman and to remain steadfast in Parbrahman the ultimate reality.

Dhanush (bow) — defends the faith by protecting the devotees against evil influences.

Gopada (foot-mark of cow) — suggests the beneficial qualities of cows as well as of the saints who are dear to God.

Vyoma (the sky) — signifies the infinite and detached all-pervasiveness of God.

Ardhchandra (the crescent) — shows that the way the moon increases slowly and gradually, one can attain perfection through patient meditation of God.

Kalasha (the pot at the top of a temple) — stands for the supremacy and absoluteness of God.

Keeping the divine signs depicted in the emblem of the Mission before our eyes, we have been conducting spiritual activities for the welfare of mankind through our Gnan-Dhyan-Seva programmes. We bow down to the lotus-feet of Shri Hari and pray for His divine guidance and assistance in the fulfilment of our mission.

Divine Darshan

Omnibeneficial Series
33

Compiled & Edited by
Rev. Narayanbhai G. Thakker

દિવ્ય દર્શન

Shri Abjibapashrini Chhatedi
Baladia - 370 427

Shri Swaminarayan Divine Mission
Ahmedabad - 380 013

Shri Swaminarayan Divine Mission
Omnibeneficial Series
Publication Commitee

Inspiration & Guidance
Rev. Shri Narayanbhai G. Thakker

©
Shri Swaminarayan Divine Mission, Ahmedabad
(Regd. No. E/4546/Ahmedabad : 1981)

First Edition : Copies : 6000

Concessional Price : Rs. 40

Joint Publishers

Shri Abjibapashrini Chhatedi & Hanumanji Mandir Trust
Baladia, Dist.: Kutch
Ph. : 02832 82253

Shri Swaminarayan Divine Mission
8, Sarvamangal Society
Naranpura, Ahmedabad - 13
Ph. : 495220

Designed by
Shailesh Modi

Printed by
Rajkalp Mudranalaya Pvt. Ltd.
Ahmedabad.

|| સહજાનંદ મન ભાઈ સદાઈ, સહજાનંદ મન ભાઈ; ||
સહજાનંદ મનોહર મૂરતિ, પ્રીત કરી ઉર લાઈ.

*

|| બ્રહ્મમહોલ વાસી અવિનાશી, મનુષ્ય દેહધરી આઈ; ||
જે જન આઈ રહે ઇન શરને, ભુક્તિ મુક્તિ સબ પાઈ.

*

|| કાલ કર્મ કો દુઃખ અતિ ભારી, સો સબ દેવે છોરાઈ; ||
સુખકારી ઘનશ્યામ ભજનસે, ભવ ભટકન મીટ જાઈ.

*

|| અંતર પ્રીત રીતસું કરી કે, મૂરતિ મન ઠહરાઈ; ||
કામ ક્રોધ મદ લોભ સહજમેં, અવધપ્રસાદ હઠાઈ.

સર્વોપરી ઉપાસ્ય મૂર્તિ

પૂર્ણ પુરુષોત્તમ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન

શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજ - શણગાર દર્શન

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશન, અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજ - મંગળા દર્શન

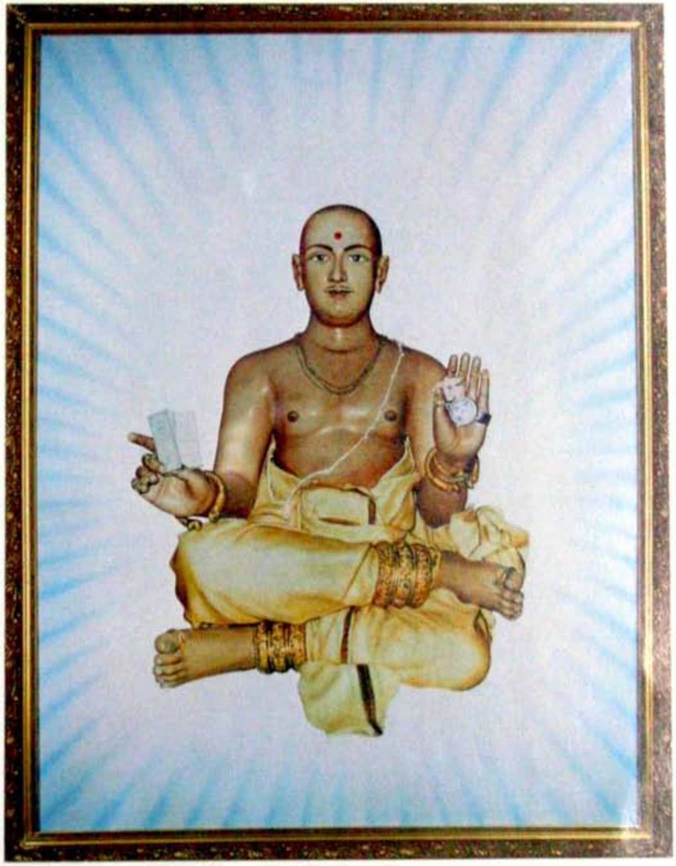

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશન, અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજ

અ. મુ. શ્રી અબજીબાપા

શ્રી અબજીબાપાની છત્રી, બળદિયા, ભૂજ (કચ્છ)

Dedication

We offer the flowers of faith and devotion in the form of this omnibeneficient series of books to the lotus feet of extremely merciful Anadi Muktaraj Param Pujya, **Shri Abjibapa**, who was an accomplished interpreter of the ideal and divine philosophy of Lord Swaminarayan, the incarnate God, eternally immanent and divine in Personal form and the Master of infinite Muktas who have attained the ultimate state of liberation.

Param Pujya **Bapashri** spread the supremacy of Lord Swaminarayan in all directions, made many devotees experience the highest state of Anadi Mukta, the state of an ideal perfection, and thus obliged the entire mankind by bringing light and divine joy of the Supreme Lord Shri Swaminarayan on the earth.

રહસ્યજ્ઞાન પ્રદાતા

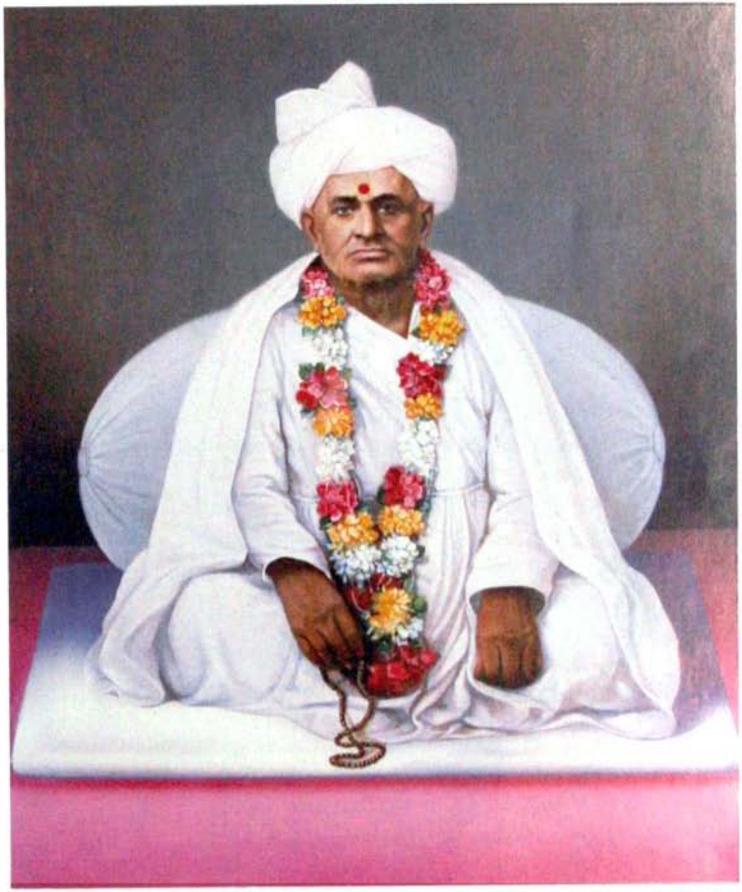

અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપા

આદ્ય સંસ્થાપક : શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન

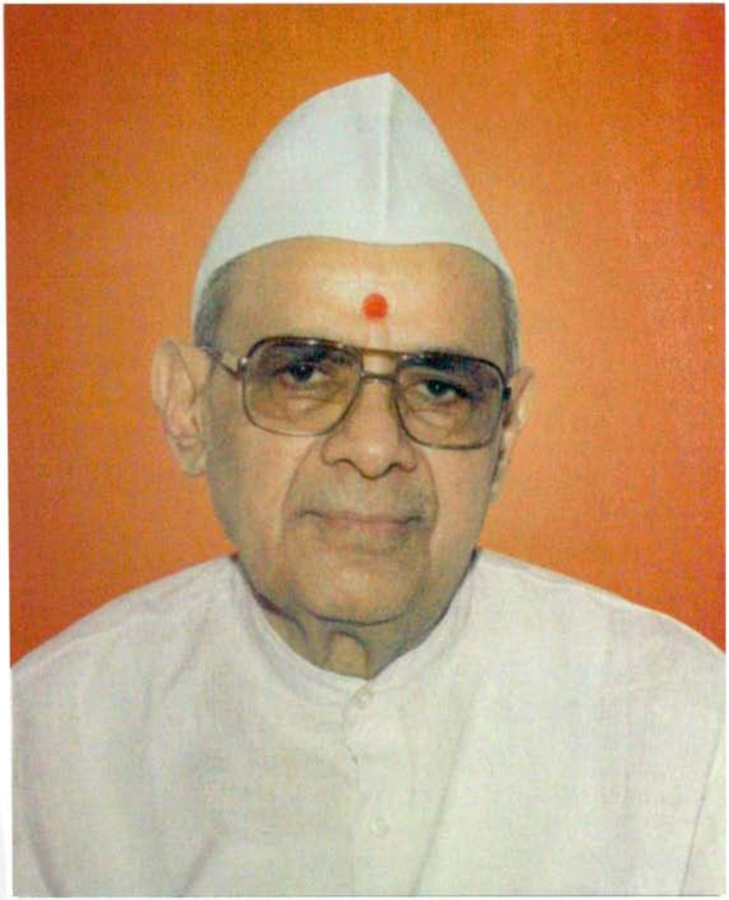

અ. મુ. પ. પૂ. શ્રી નારાયણભાઈ ગીગાભાઈ ઠક્કર

|| એવા સંત મળ્યાનું સુખ શું કહું રે, કલ્પતરુ કામધેનુ ન કેવાય રે ||
|| કહે નિષ્કુળાનંદ ધન્ય સંતને રે, જેના શ્રીહરિજી ગુણ ગાય રે ||

|| સંત લક્ષણ કહે હરિ હેત શું રે, સુણો હરિજન એકમન ચિત્ત રે ||
|| સદા શુભ ગુણ શોભે ત્રીસ તનમાં રે, તેનું વિધવિધ કહું વરતંત રે ||

|| કૃપાસિંધુ ન કરે દ્રોહ કોયનો રે, ક્ષમાવંત વદન સત્ય વાણ રે ||
|| નિંદા દ્વેષ નહિ ને ઉપકાર અતિ રે, કામ રહિત જીતી છે ઇંદ્રિય જાણ રે ||

|| કોમળ નિર્મળ આચાર અતિ ઘણો રે, સંગ્રહરહિત લીયે છે લઘુઆહાર રે ||
|| શિતળ હૃદયે વિચાર પાળે ધર્મને રે, સાવધાન સદા વ્યાપે નહિ વિકાર રે ||

|| ધીર ગંભીર દયાળુ દીસે દિલના રે, ષટ ઊર્મિ ન કરે જેને ખેદ રે ||
|| માન રહિત જે દાસપણું દાખવે રે, સુણ્યા ગતિ દાતા જ્ઞાન અભેદ રે ||

|| સગા સહુના વિવેકી વિશ્વાસી વળી રે, ભ્રાંતિ રહિત હરિને પરાયણ રે ||
|| અતિ નિરાશી ઉદાસી આ સંસારથી રે, રટે નિશદિન નામ નારાયણ રે ||

|| સંપૂર્ણ લક્ષણ કહ્યાં સંતનાં રે, શ્રીમુખ વચનામૃતમાંય રે ||
|| કહ્યું શ્રીમુખે નિજાશ્રિત આગળ રે, કહ્યું નિષ્કુળાનંદે તે પદમાંય રે ||

સંપાદકીય વિશેષ

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન એવી ગ્રંથશ્રેણી પ્રકાશિત-સંપાદિત કરવા ઉત્સુક છે કે જે સમગ્ર માનવજાત માટે કલ્યાણકારી હોય અને જેના વાચનથી ભારતીય સંસ્કૃતિનો ઉચ્ચતમ હેતુ બર આવતો હોય.

વર્તમાન બુદ્ધિયુગમાં ઉચ્ચ શિક્ષણનો વિસ્તાર પ્રતિદિન વધતો જાય છે. ઉચ્ચ શિક્ષણનો મૂળભૂત હેતુ જીવનમાં ઉચ્ચતર મૂલ્યો પ્રસ્થાપિત કરવાનો છે અને જીવનનું ઊંચામાં ઊંચું મૂલ્ય પરમાત્માના પરમસુખનો અનુભવ કરવો તેમાં રહેલું છે. આ હેતુઓ તરફ દોરી જવામાં આ ગ્રંથશ્રેણી સહાયભૂત બને એવી અપેક્ષા છે.

શિક્ષણ, વિજ્ઞાન ને યંત્રવિદ્યાના સતત વધતા જતા વ્યાપને આપણે એવી રીતે ઢાળવો છે કે એ કેવળ ભૌતિક સુખની પ્રાપ્તિનાં સાધન બની ન રહેતાં, માનવીના આંતરિક વિકાસમાં ઉચ્ચતમ મદદગાર બની રહે; સાથોસાથ આપણે એવી સમજણ પ્રસારવી છે કે ઉત્ક્રાંતિનું અંતિમ લક્ષ્ય ઉત્તરોત્તર વિકસીને પરમાત્માના દિવ્યસુખમાં મળી જવામાં છે.

દિવ્યાનંદની પ્રાપ્તિ માટે સતત વિકસતા જવાની પ્રાકૃતિક અંતઃપ્રેરણા માનવને ઈશ્વરે આપેલી અણમૂલ બક્ષિસ છે. તે એવું સૂચવે છે કે આપણે સૌ સાથે મળીને એવી સામાજિક, આર્થિક ને રાજકીય પરિસ્થિતિનું નિર્માણ કરીએ કે જેથી જીવનના ઊર્ધ્વીકરણની પ્રક્રિયા નિર્બાધ રીતે પૂરતી મોકળાશથી ખીલી ઊઠે. આ કાર્યને વેગ મળે એવા પ્રેરણાદાયી સાહિત્યનું સર્જન કરવાનું આવશ્યક છે.

માનવજાતના આધ્યાત્મિક અને સામાજિક શ્રેય માટે શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને, જીવનને સતત ઊર્ધ્વ બનાવી, આત્યંતિક દિવ્ય સુખને પમાય એવો સર્વસમન્વયી જ્ઞાનમાર્ગ પ્રસ્થાપિત કરેલ છે; તેમની શ્રીમુખવાણી 'વચનામૃતમ્' તથા 'શિક્ષાપત્રી'માં એ તત્ત્વજ્ઞાનનું ઊંડાણ અનન્ય છે અને સવિસ્તર સરળ ભાષામાં પ્રસ્તુત થયેલ છે. તદ્‌ઉપરાંત પોતાના બ્રહ્મનિષ્ઠ સંતો ને ગૃહસ્થી મુક્તપુરુષો દ્વારા સર્વહિતાવહ સાહિત્ય પણ વિપુલ પ્રમાણમાં તૈયાર કરાવ્યું છે.

ઉપરોક્ત ગ્રંથોમાં સર્વગ્રાહ્ય ભારતીય સંસ્કૃતિ ને જીવન જીવવાની ખરી દિશા બતાવવામાં આવી છે. તેથી આ ગ્રંથશ્રેણીમાં સર્વજનો - પૂર્વના હોય કે પશ્ચિમના, સૌને દિવ્યતા તરફ દોરી જવામાં પથદર્શક નીવડે એવા એ આદર્શો તથા જ્ઞાનને અર્વાચીન જ્ઞાનના પ્રકાશમાં રજૂ કરવાનો ઉત્તમ પ્રયત્ન કરવામાં આવશે. અમને ખાતરી છે કે તેનાથી માનવજીવનમાં સંવાદિતા આવશે ને આધુનિક જીવનની વિષમતા ધીરે ધીરે ઓછી થતી જઈ દૂર થઈ જશે.

ભારત કે વિશ્વનું અન્ય સાહિત્ય કે જેમાં દર્શાવેલ વિચારો અમારા ઉદ્દેશો સાથે સુસંગત હશે તો તે પણ આ ગ્રંથશ્રેણીમાં આવરી લેવામાં આવશે.

અમારી ઇચ્છા એવી છે કે આ ગ્રંથશ્રેણીનાં પુસ્તકો ફક્ત ગુજરાતી ભાષામાં જ નહિ બલ્કે હિન્દી, અંગ્રેજી વગેરે ભાષાઓમાં પણ પ્રકાશિત કરવાં, જેથી અન્યભાષી વાચકોને પણ આ ગ્રંથશ્રેણીનાં પુસ્તકોનો લાભ મળે.

મિશનની આ પ્રવૃત્તિને સફળતા બક્ષવામાં સૌનો સાથ-સહકાર ઇચ્છીએ છીએ અને મિશનના સર્વ કાર્યમાં સદૈવ પ્રભુકૃપા ભળે એ જ અભ્યર્થના.

દાસાનુદાસ
નારાયણભાઈ ગી. ઠક્કર, સ્થાપક પ્રમુખ
શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશન

સં. ૨૦૪૨, શ્રીહરિ જયંતી, ૧૮ એપ્રિલ ૧૯૮૬, અમદાવાદ

We Believe

Shri Swaminarayan Divine Mission intends to bring out a series of books that will not only benefit the entire mankind but also enrich the lives of the people by offering them what is best in Indian thoughts and culture.

In this age of reason, the span of higher education is expanding day by day. The basic aim of higher education is to establish highest moral standards and to inculcate ethical values in life. The highest value and the loftiest goal of life is to experience the supreme joy which comes through communion with God. We hope the readers will find this series very useful in the achievement of these ultimate goals.

In a time, when the span of higher education, science and technology is continuously expanding, we want to mould them in such a way that they do not merely remain the means of producing material wealth and physical comforts, but should be best utilised for the inner development and spiritual perfection of mankind. Moreover, let us not forget that the final stage and purpose of evolution is to develop our self steadily and finally get immersed in the divine happiness of Supreme Lord.

Man has been gifted with an innate ability to develop continually to attain the divine bliss. This shows that we can strive together and create such social, economic and political conditions as are conducive to an unhampered spiritual progress and sublimation of life. To accelerate this process, we shall have to prepare literature, that inspire and assist the seekers of the divine pleasure.

For the social betterment and spiritual enrichment of the human society. Lord Shri Swaminarayan has established a universally acceptable, comprehensive philosophical system. It's a path of pure knowledge which elevates our soul and helps us attain oneness with the Supreme Lord. Vachanamrutam and Shikshapatri, are two great classics, containing the essence of the ideal philosophy of Shri Swaminarayan. In a simple but lucid and convincing language, Lord Shri Swaminarayan has tried to spread His message through these two great spiritual works. He also inspired His saints and seers, His liberated householder devotees and scholars to compose plenty of work expressing their own spiritual experiences, to contribute to the understanding of His precepts, which are beneficial to the whole of mankind.

These books contain the quintessence of the Indian view of life and they also teach the real art of living. Whether one belongs to the East or the West, each one of us will find this series useful as a spiritual guide leading us to the path of divinity, satisfying our longing for the touch of the Divine. Here, through this series, an attempt would be made to show how one can develop one's own self to attain oneness with the Lord Supreme. We are confident that the reading of this literature will help us overcome all conflicting deformities of modern life and usher in an era of peace, harmony and tranquillity.

We will incorporate in this series all positive and constructive ideas and religious tenets which are in consonance with our ideology and objectives.

In order to reach readers in different parts of India and abroad, we hope to publish this series, not only in Gujarati but also in Hindi, English and other languages.

We are hereby seeking everyone's active co-operation and assistance for the success of the Mission's activities. We pray for the divine grace of Lord Shri Swaminarayan to lead us and guide us in this great endeavour of ours.

V. S. 2043, Shri Hari Jayanti, April 18, 1986, Ahmedabad.

Humblest of Humble
Narayanbhai G. Thakker, Founder President
Shri Swaminarayan Divine Mission

નિવેદન

શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનની દિવ્યવાણી 'વચનામૃત' પ્રમાણે 'દેહ મૂક્યા સમે ભગવાનની મૂર્તિને ભૂલી જવાય તો ભગવાન કે ભગવાનના મુક્તોએ જે જે સ્થાનકને વિશે લીલા ચરિત્રો કે સંભારણાં કર્યાં હોય તે જો સાંભરી આવે તો તેના યોગે કરીને ભગવાનની મૂર્તિ સાંભરી આવે તો તે જીવ મોટી પદવીને પામે ને તેનું ઘણું રૂડું થાય. કોઈક પાપી જીવ હોય ને તેને પણ જો તેમની અંત:કાળે સ્મૃતિ થઈ આવે તો તેને ભગવાનના ધામની પ્રાપ્તિ થાય.'

વળી પ્રેમાનંદ સ્વામી રચિત કીર્તન 'આજ મારે ઓરડે રે'માં શ્રીજીમહારાજ કહે છે કે-

'મારી મૂર્તિ રે, મારા લોક, ભોગ ને મુક્ત,
સર્વે દિવ્ય છે રે, ત્યાં તો જોયાની છે જુક્ત.'
'સૌ હરિભક્તને રે, જાવું હોયે મારે ધામ,
તો મને સેવજો રે, તમે શુદ્ધ ભાવે થઈ નિષ્કામ.'

શ્રીજીની આ દિવ્યવાણી અનુસાર આત્માના આત્યંતિક કલ્યાણની પ્રાપ્તિ અર્થે 'કેવું જીવન જીવવું જોઈએ' એ શિખવતું અને 'શ્રીહરિના અનાદિ મુક્તનો અલૌકિક પ્રભાવ કેવો હોય છે' તેનું આબેહૂબ દર્શન કરાવતું આ સચિત્ર પ્રેરક પ્રકાશન છે. નિત્ય દર્શનીય ને સ્મરણીય આ પુસ્તકમાં 'અખંડ મૂર્તિસ્થ અનાદિ મહામુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી (ટૂંકા વહાલસોયા નામથી 'બાપાશ્રી')ના દિવ્ય જીવનના ૪૮ પ્રેરણાદાયી પ્રસંગોને ચિત્ર સ્વરૂપે મૂકવામાં આવ્યા છે.

'બાપાશ્રી'ના સમગ્ર જીવનને સંપૂર્ણ રીતે પ્રદર્શિત કરવું એ તો અતિ કઠીન કાર્ય છે, પરંતુ સંક્ષિપ્તમાં તેને શક્ય તેટલો વિશેષ ન્યાય આપવા અત્રે નમ્ર પ્રયાસ કર્યો છે; ચિત્ર સ્વરૂપે હોઈ એ અદ્‌ભુત સ્વરૂપને સમજવું આબાલ વૃધ્ધ સર્વને માટે સરળ બનશે. અંગ્રેજીભાષી જનો પણ સમજી શકે એ હેતુથી દરેક ચિત્ર-પ્રસંગની સમજૂતી ગુજરાતી ને અંગ્રેજી- બંને ભાષામાં આપી છે.

ભારતના એક સુપ્રસિદ્ધ ચિત્ર કલાકાર (કચ્છ-ભૂજ) અ. નિ. પ. ભ. શ્રી લાલજીભાઈ છગનભાઈ સોનીની કલમે આ કૃતિઓ આબેહૂબ સ્વરૂપમાં તૈયાર થઈ છે. તેમના પિતાશ્રી તથા તેઓશ્રી 'પ. પૂ. બાપાશ્રી'ના પ્રત્યક્ષ સેવા-સમાગમમાં આવેલા. આ પરિવાર પર 'બાપાશ્રી'નો અત્યંત રાજીપો હતો. આથી જ તેઓશ્રીના કલાસિધ્ધ હસ્તે આ ચિત્રપ્રસંગોનું સર્જન થયું. તે બદલ તેમને ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ!

આ ચિત્રપ્રસંગોની મૂળ કલાકૃતિઓ ભવ્ય પ્રદર્શન સ્વરૂપે તીર્થધામ બાપાશ્રીની છત્રી (બળદિયા) સ્થાને મૂકવામાં આવી છે. આ દિવ્ય પ્રદર્શન અને સચિત્ર કૃતિ પરમ દયાળુ મૂર્તિ 'બાપાશ્રી'ના પૌત્ર અ. મુ. પ. પૂ. *શ્રી જાદવજીબાપાના* આશીર્વાદ સહ, *'શ્રી અબજીબાપાશ્રીની છતેડી ને હનુમાનજીનું મંદિર ટ્રસ્ટ'*, બળદિયા– જિ. કચ્છ, અને *'શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશન'*, અમદાવાદ– બંને ટ્રસ્ટોના સંયુક્ત ઉપક્રમે તૈયાર થયેલ છે એ જણાવતાં ગૌરવ ને ધન્યતા અનુભવાય છે. આ પ્રેરણાદાયી પ્રદર્શન કલા-રસિકો અને યાત્રાળુઓને સદાકાળ દિવ્ય આકર્ષણરૂપ બની રહેશે.

પરમ કૃપાળુ બાપાશ્રીના દિવ્ય જીવનના આ અવિસ્મરણીય પ્રસંગોને ચિરકાળ સુધી મૂર્તિમંત બનાવતી આ કલાકૃતિઓ તૈયાર કરાવવાથી માંડીને પ્રદર્શન સ્વરૂપે તેમજ સચિત્ર પુસ્તકરૂપે સર્વસુલભ બનાવવાની સેવા, સૌને સાથે રાખી, પ્રેરણા-માર્ગદર્શન આપી કરવા-કરાવવાનો યશ શ્રીહરિના ને બાપાશ્રીના લાડીલા અને આપણા સૌના આદરણીય અ. મુ. પૂ. *શ્રી નારાયણભાઈ* ઠક્કરને ઘટે છે. એ બદલ તેઓશ્રીના આપણે સૌ સદાય ઋણી રહીશું.

આ સર્વજીવહિતાવહ કૃતિ અને પ્રદર્શન તૈયાર કરવામાં પૂરતી કાળજી રાખી, ઉત્સાહપૂર્વક પરિશ્રમ ઉઠાવનાર શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશનના સંનિષ્ઠ સેવકો, પ્રિન્ટર્સ, બાઈન્ડર્સ, દાતાઓ અને સેવારૂપ થનાર સર્વે પ્રત્યે આભારની ઊંડી લાગણી વ્યક્ત કરીએ છીએ. પરમ કૃપાળુ શ્રીજીમહારાજ ને બાપાશ્રીની પ્રસન્નતા એ સૌ પર સદાય વરસતી રહે એ જ અભ્યર્થના.

સં. ૨૦૫૪, મહા વદ પાંચમ, ઇ. સ. ૧૯૯૮, ૧૬ ફેબ્રુઆરી

– પ્રકાશન સમિતિ
શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઇન મિશન

Foreword

According to 'Vachanamruta' the book of Divine Speeches of Shri Swaminarayan Bhagwan "At the time of leaving the mortal self if one fails to concentrate on Moorti, the personal form of God, but can just think of the divine sports and acts performed by God or His Muktas and thus recall Moorti, the soul reaches the spiritual heights and receives all lifes' best. Even a sinner by just remembering or thinking about those holy performances verily finds a place in God's abode."

Again, in the devotional song composed by Swami Premananda: 'Aaj Mare Orde Re', Shriji Maharaj says:

"My Moorti, My devotees, My actions and My Muktas are all Divine. See them and enjoy My Bliss.

All Haribhaktas, (Devotees) desirous of reaching My abode must serve Me with Hearts pure and total non-attachment."

Inspired by the above divine precepts, on the, 'Art of Living' and 'The Eminence of Muktas of Shriji Maharaj', we decided to publish this pictorial book revealing the state of Anadi Mukta. This will help the seekers understand the mystery and essence of that divine state.

"Seeing and recollecting this book" should become a habit with us. It not only satisfies our eyes but helps us etch permanently in our mind, 48 pictorial episodes from the life of 'Akhand Moortistha' (forever steadfast in Moorti) Anadi Mahamuktaraj Shri Abjibapa, who is fondly called 'Bapashri' by his followers and others.

It is very difficult to recapture in pictures the entire life of Bapashri. But, this is our humble attempt at presenting as vividly as possible some select episodes from his life. We hope, this pictorial book with explanations both in Gujarati and English will overcome the language barriers and help English speaking people living in India and abroad understand clearly the significance of Bapashri's life.

We remember with a sense of gratitude a wellknown artist of India, Param Bhagwadiya- late Shri Laljibhai Chhaganbhai Soni of Kutch-Bhuj whose brush made it possible for us to seeing pictures, the divine exploits of Bapashri. He and his father had the great fortune of serving Bapashri in person and Bapashri always bestowed his blessings upon this family. It is this divine grace which enabled this accomplished painter to create such rare paintings.

The original paintings could be seen at the holy place 'Bapashri's Chhatri' (Baladiya) in the form of an exhibition. It is a matter of pride and pleasure to note here that with the blessings of Param Pujya Anadi Muktaraj *Shri Jadavjibapa*, the grandson of great merciful 'Bapashri' this divine exhibition and pictorial booklet have been prepared jointly by *'Shri Abjibapashrini Chhatedi & Hanumanji Mandir Trust'*, Baladiya, Dist. Kutch and *'Shri Swaminarayan Divine Mission'*, Ahmedabad. We hope, this most inspiring exhibition will attract for ever all the pilgrims and art-lovers.

The credit for bringing into existence this art-project immortalizing the unforgettable events from the life of most gracious 'Bapashri' goes to our revered, dearest and nearest to Shri Hari and Bapashri, Anadi Mukta *Shri Narayanbhai Thakker*. For, right from the beginning to its completion he not only inspired and guided haribhaktas to contribute materially, physically and emotionally but knit them all into a team to work in perfect tune to bring this divine pictorial book and exhibition within the reach of one and all. We shall always remain indebted to him for this great spiritual gift to 'satsang' and mankind.

We would like to thank the printers, binders, donors, the selfless volunteers of Shri Swaminarayan Divine Mission and other haribhaktas who took pains and worked sincerely in preparing this omnibeneficial sacred book and exhibition. We are also thankful to Prof. Mahesh Dave for his kind assistance in putting the explanations into English.

In the end, we pray Shriji Maharaj and Bapashri to shower Their divine grace and choicest blessings upon all of them.

Samvat 2054, Maha Vad Pancham, February 16, 1998

Publication Committee
Shri Swaminarayan Divine Mission

અનુક્રમણિકા

Index

અનુ.	ચિત્ર-પ્રસંગ સૂચિ	Illustrations	Page
1.	પ. પૂ. ‘બાપાશ્રી’ના પ્રાદુર્ભાવ પહેલાં...	Before the manifestation of 'Bapashri'	1
2.	‘બાપાશ્રી’નો ‘વ્રતમાન’–ધારણ ને નામાભિધાન પ્રસંગ	Name giving and Initiation ceremony of 'Bapashri'	2
3.	સમાધિસ્થ ‘બાપાશ્રી’	'Bapashri' in trance	3
4.	સેવામૂર્તિ ‘બાપાશ્રી’	Service oriented 'Bapashri'	4
5.	મૂર્તિમાં રહી કામ કરવાની લટક...	Steadfastness in Moorti while at work	5
6.	‘સમાધિવાળા અબજીભાઈ’ તરીકે ઓળખ...	Popularly called 'Meditative Abjibhai'	6
7.	ખરો સત્સંગ કોને કહેવાય?	The Essence of 'Satsanga'	7
8.	અનાસક્ત સ્થિતિનું દર્શન	Darshan of Non-attachment state of self	8
9.	જમાડવાનું પ્રસાદીરૂપ અંગ	Feeding people : Bapashri's first Love	9
10.	મૂર્તિસ્થ ‘બાપાશ્રી’ની બેનમૂન સાદાઈ	'Bapashri' - Simplicity personified	10
11.	‘બાપાશ્રી’ની પ્રાર્થનાથી શ્રીહરિએ દેખાડેલ દિવ્ય પ્રતાપ...	Shri Hari reveals His prowess on Bapashri's prayer	11
12.	કથાવાર્તારૂપ બ્રહ્મયજ્ઞ કરતાં કરતાં તીર્થયાત્રા...	Spiritual discourses during pilgrimage	12
13.	મુક્ત પણ શ્રીજીમહારાજ જેવા તેજોમય...	Mukta as luminous as Shriji Maharaj	13
14.	બાપાશ્રીનો મહિમા સમજાવતા સ્વામીશ્રી	Swamishri discloses Bapashri's Spiritutal eminence	14
15.	સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી પર અઢળક રાજીપો...	Bestowing divine joyance upon Shri Ishwarcharandasji Swami	15
16.	અનાદિ મુક્તની કૃપાથી જ અનાદિની સ્થિતિ પમાય	Only the grace of Anadi Mukta can help us to attain his state	16
17.	‘બાપાશ્રી’ના સાંનિધ્યમાં દિવ્યાનંદ	Extra ordinary joy in presence of 'Bapashri	17
18.	દિવ્ય ગ્રંથોનું સર્જન...	Creation of holy 'Scriptures'	18
19.	શ્રીજીમહારાજ સહજ ‘બાપાશ્રી’ની પ્રાર્થના સ્વીકારતા	Shriji Maharaj readily answering Bapashri's prayers	19
20.	અનાદિ મુક્તના સામર્થ્યની ઝાંખી...	A glimpse of the Spiritual prowess of Anadi Mukta	20
21.	પારસમણીના જોગે કથીર કંચન બન્યું	'Bapashri' the living Philosopher's stone	21
22.	‘જેને જોઈએ તે આવો મોક્ષ માગવા રે લોલ’	Come to me and attain Salvation	22
23.	મુક્તના દર્શનની તાણનું ફળ	Reaping the harvest of intence longing to see Mukta	23

અનુ. ચિત્ર-પ્રસંગ સૂચિ	Illustrations	Page
24. ઉંદર જેવા પ્રાણીનો પણ મોક્ષ! કેવું અદ્‌ભુત સામર્થ્ય!	Even the meanest mouse become worthy of Salvation	24
25. આનું નામ તે કૃપાસાધ્ય!...	Know the graceful	25
26. આત્યંતિક મોક્ષનું જંગમ સદાવ્રત 'બાપાશ્રી'	'Bapashri' the walking temple of Atyantik (Ultimate) Moksha	26
27. આત્યંતિક મોક્ષનું સ્થાવર સદાવ્રત 'બાપાશ્રીની છત્રી'	Bapashri's Chhatri the constant source of Atyantik Moksha	27
28. ખાલી થયેલા ડબ્બાઓ ઘીથી ભરાયા!	Empty containers got re-filled with Ghee	28
29. અસાધ્ય રોગથી મુક્તિ!	Relived of incurable disease	29
30. પ્રતિમામાં પ્રત્યક્ષપણાના દર્શન	Experiencing Divine Existance of God even in his icon or picture	30
31. અલૌકિક સ્પર્શ : ખારું પાણી મીઠું થયું!	Ethereal touch: 'brackish water turned sweet'	31
32. સાચું સુખ કોને મળે?	Who can achieve real joy?	32
33. મુક્તના પ્રેમને વશ થતા 'બાપાશ્રી'	'Bapashri' bound by love of Mukta	33
34. ....અને સ્વપ્રતાપથી કષ્ટ હરવાનો વર	'Bapashri' the reliever of pain	34
35. અધમોદ્ધારક પરમ કૃપાળુ 'બાપાશ્રી'	Raising the fallen	35
36. ધારે તે કરવા સમર્થ!	Nothing is impossible for 'Anadi Mukta'	36
37. દિવ્ય સ્વરૂપે દર્શન આપી મંદવાડ મટાડ્યો	Cured illness by appearing in divine personal form	37
38. અલૌકિક મૂર્તિની લૌકિક છબી! બંનેમાં ઐક્ય!	Ethereal form in Corporal form and yet indivisible	38
39. બસ, એક મૂર્તિનો જ વેપાર!	I deal in 'Moorti' alone	39
40. પ્રભુ દર્શનનું માહાત્મ્ય શિખવતા 'બાપાશ્રી'	'Bapashri' explaining the significance of Prabhu Darshan	40
41. ઠાકોરજીનાં દર્શન કેવી રીતે કરવા જોઈએ?	How to pay obeisance to God?	41
42. મોટા મુક્તનો મંદવાડ કેવળ અન્યના હિતાર્થે...	Illness of Mukta is for the benefit of others	42
43. વર્તન દ્વારા ઉપદેશ : 'બાપાશ્રી'નો મુદ્રાલેખ	Bapashri's maxim: 'Practice before you preach'	43
44. અંતિમ વિદાયની અવિસ્મરણીય પળ...	Unforgettable last moments of Bapashri's departure	44
45. 'બાપાશ્રી'ની યોગનિદ્રાનું કલ્યાણકારી દર્શન...	Redeeming glimpse of 'Bapashri' in Yoga-nindra or Spiritual-Sleep	45
46. 'બાપાશ્રી'એ મનુષ્ય લીલા સંકેલી લીધી...	'Bapashri' withdrow himself from the mundane world	46
47. તીર્થધામ 'બાપાશ્રીની છત્રી'– મૂળ સ્વરૂપે	Bapashri's Chhatri -- 'then'	47
48. તીર્થધામ 'બાપાશ્રીની છત્રી'– નવા સ્વરૂપે	Bapashri's Chhatri -- 'now'	48

અનાદિ મહામુક્તરાજ બાપાશ્રીના પ્રાદુર્ભાવ પહેલાં બળદિયા ગામની પાદરે આવેલી કાળી તળાવડીના કાંઠા પર બ્રાહ્મમુહૂર્તમાં માનસી પૂજા કરતાં દેવબાને શ્રીજીમહારાજ દર્શન આપી વરદાન આપે છે કે, "અમારા અનાદિમુક્ત તમારે ત્યાં પ્રગટ થશે અને અમારા સંકલ્પથી અસંખ્ય જીવનો ઉદ્ધાર કરશે."

The picture shows an event that took place before the manifestation of Bapashri. Devbaa is performing *Mansi Pooja* at dawn on the bank of Kali Talavadi -a pond on the outskirts of Baladiya. Shriji Maharaj is seen bestowing a boon upon her saying: "You will be soon blessed with a son who will redeem by Our divine will, innumerable souls and shall be revered as *Anadi Mukta.*"

ભૂજ મંદિરના નિરાવરણ દૃષ્ટિવાળા સદ્‌ગુરુ સ્વામી શ્રી અચ્યુતદાસજી, બળદિયા શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરમાં અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રીને રાજી થઈને વર્તમાન ધરાવતા કહે છે કે, 'આ તો અનેક જીવના કલ્યાણ કરે એવા છે.'

Here is shown *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri being initiated into the holy order at Swaminarayan Temple, Baladiya. The initiation ceremony was performed by a saint with divine insight *Sadguru* Swami Achyutdasji of Bhuj Swaminarayan temple. While offering *Vartaman* the saint observed : "He is capable of redeeming thousands of souls."

બાળપણથી અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી સ્વતંત્રપણે સમાધિમાં જતા. પોતે પાંચ, દસ કે વધુ દિવસ સમાધિમાં રહેતા. દૂરદૂરથી હરિભક્તો આવી તેમની દિવ્ય સમાધિ-સ્થિતિના દર્શન કરીને અદ્દભુત શાંતિનો અનુભવ કરતાં.

Right from early childhood, *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri could independently pass into *samadhi* (trance). He would remain in this divine state for five to ten days or more at a stretch. Devotees would cover long distances to watch this divine sight and experience marvellous peace.

નાની ઉંમરથી જ બાપાશ્રીમાં અસાધારણ સેવાના ગુણના દર્શન થતા. બળદિયા આવતા સંત-હરિભક્તોને ભાવપૂર્વક જમાડતા ને તેમની સેવા કરતા. ચિત્રમાં બાપાશ્રી સ. ગુ. લોકનાથાનંદ સ્વામી આદિ સંત-હરિભક્તોને પોતાની વાડીએ જમાડતા નજરે પડે છે.

Even as a small boy Bapashri revealed the quality of extraordinary service. He eagerly served and offered food to the pilgrims visiting Baladiya. Here in this picture Bapashri is seen serving food to *Sadguru* Loknathanand Swami and other saints and devotees at his own farm.

બાપાશ્રી ઉપશમમાં રહી કોશ હાંકે છે. દર્શને આવેલા હરિભક્તો હાથ જોડીને ઉભા છે પણ પોતાને ઘણા સમય સુધી તેની જાણ થતી નથી. દરેક ક્રિયા શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિમાં અખંડ વૃત્તિ રાખી કરવી જોઈએ એવું પોતાના દ્રષ્ટાંતે બાપાશ્રી શીખવે છે.

In this picture, is shown, Bapashri, drawing water from a well. He performed all chores while remaining totally absorbed in God. Oblivious of the devotees standing with folded hands, Bapashri continued to work. For, while his body worked, his mind was in communion with *Moorti* of Shriji Maharaj. Thus, he taught others to remain one with Shriji Maharaj even while carrying on one's daily chores.

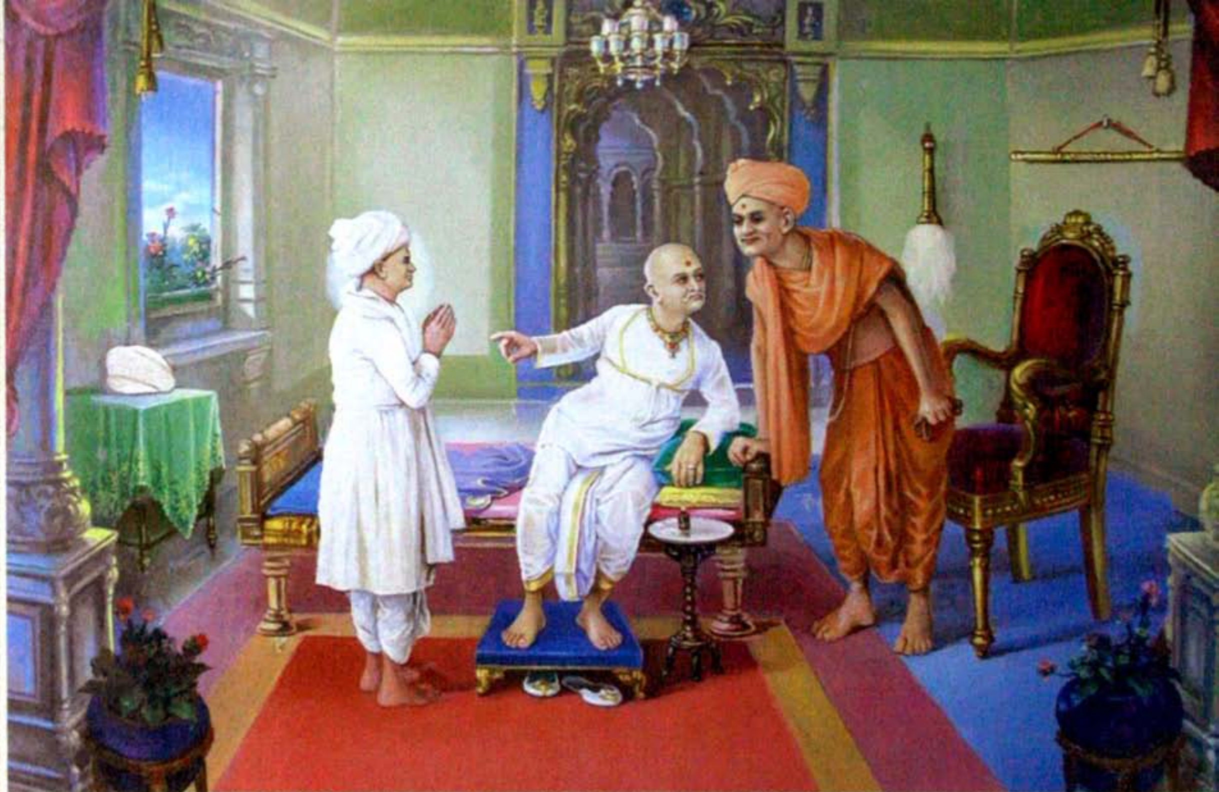

સં. ૧૯૧૬માં પ. પૂ. ધ. ધુ. આદિ આચાર્યશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજના મંદવાડના સમાચાર સાંભળી સ. ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પધાર્યા છે. ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી 'આ કચ્છના સમાધિવાળા અબજીભાઈ છે' એમ કહી સ્વામીશ્રીને બાપાશ્રીની ઓળખાણ આપે છે.

In *Samvat* 1916, when *Param Pujya Dharma Dhurandhar Adi Acharya* Shri Ayodhyaprasadji Maharaj was taken ill, *Sadguru* Shri Gunatitanand Swami called on him. While introducing Bapashri to Shri Gunatitanand Swami, Acharyashri observed : "Here is Abjibhai from Kutch. He possesses power to attain *samadhi* at his will."

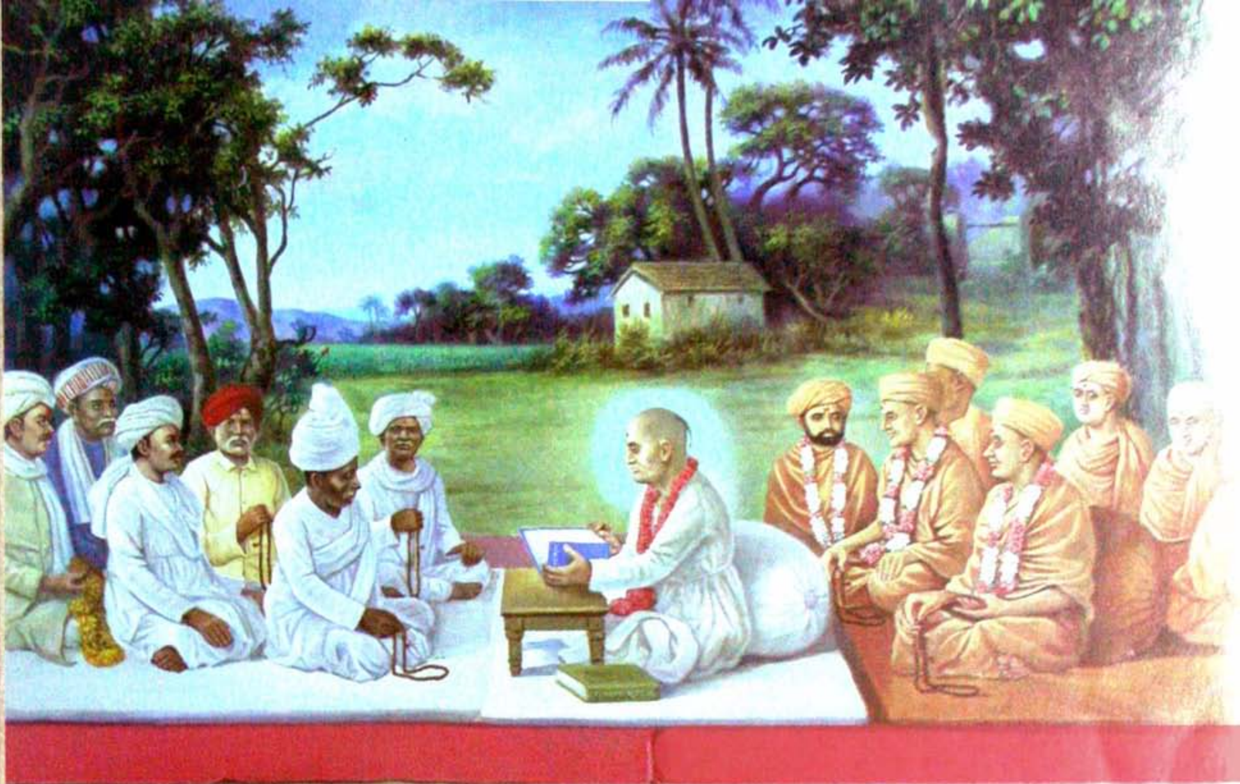

અમદાવાદ મંદિરના સ. ગુ. શ્રી નિર્ગુણદાસજી સ્વામી, ભૂજ મંદિરના સ. ગુ. શ્રી અક્ષરજીવનદાસજી સ્વામી વગેરે સંતો તથા લક્ષ્મીરામભાઈ, કેસરાભાઈ, દેવરાજભાઈ, જાદવજીભાઈ આદિ હરિભક્તો સાથે બાપાશ્રી બળદિયા મંદિરમાં કથા-વાર્તા કરે છે.

Behold Bapashri deeply engrossed in spiritual discourses and discussions at Baladiya temple with great saints and devotees *Sadguru* Shri Nirgundasji (Ahmedabad), *Sadguru* Shri Aksharjivandasji (Bhuj), Laxmirambhai, Kesarabhai, Devrajbhai, Jadavjibhai and others.

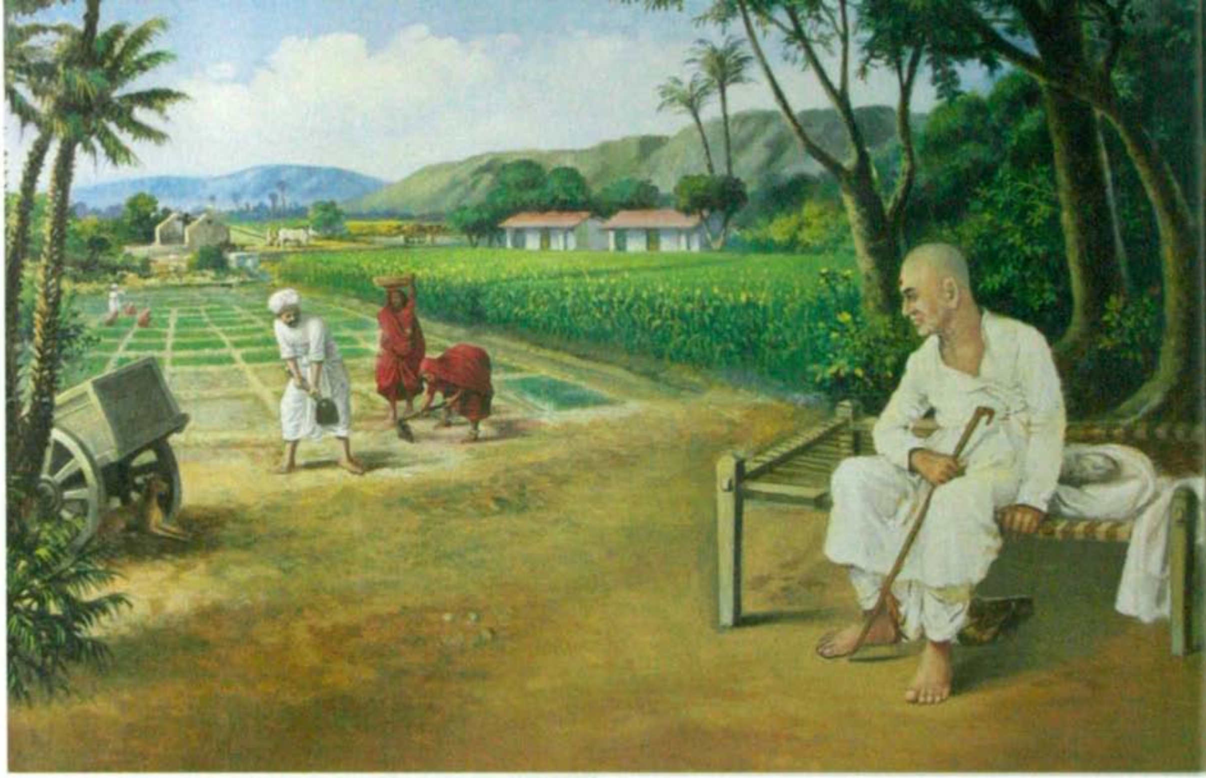

ગૃહસ્થોએ વ્યવહારરૂપ થયા વગર વ્યવહાર કેવી રીતે ચલાવવો તે બાપાશ્રી પોતાના ઉદાહરણથી સમજાવે છે. બાપાશ્રીની જાંબુવાડીમાં માણસો ખેતીના જુદાં જુદાં કામો કરે છે ને બાપાશ્રી અલિપ્ત થકા કામની દેખરેખ રાખે છે.

Here you can see how Bapashri demonstrated the principle of **'action without attachment'** for the guidance of householders. Here we see him in the state of complete non-attachment, supervising people working at his *Jambuvadi* (farm).

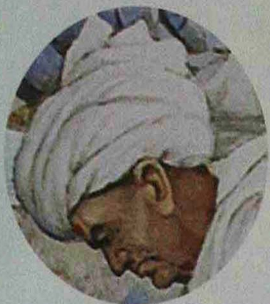

બળદિયા આવતા હરિભક્તોને અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી આગ્રહ કરી પોતાના ઘરે લઈ જતા અને સારા સારા મિષ્ટાન્ન-પકવાન વગેરે તૈયાર કરાવી પોતે જાતે તે હરિભક્તોને પ્રેમપૂર્વક પીરસીને જમાડતા.

Bapashri always took delight in inviting devout people and serving the richest food to the devotees who came to Baladiya on a pilgrimage. In this picture, you can see him serving food with love to *haribhakts* in his own house.

...પણ પોતે ગળ્યા-ચીકણા અન્નનો ત્યાગ રાખતા. ફક્ત મઠની ખીચડી, ગાજરનું શાક ને બાજરીનો રોટલાં જમતા. પોતાના વર્તન દ્વારા બાપાશ્રી સૌને શીખવતા કે 'સાદું જીવન જીવવું ને શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિમાં જોડાઈ જવું.'

Bapashri himself always avoided rich, sweet or oily delicious dishes. He ate *Khichri*, curry of carrot and millet bread. Through his actions, he taught others to lead a simple life dedicated to *Moorti* of Shriji Maharaj.

છ઼સો માણસોના સંઘને બાપાશ્રી જેતલપુર લઈ જઈ સ. ગુ. શ્રી ધ્રુવાનંદ સ્વામીના દર્શન કરાવે છે. ત્યાર બાદ બાપાશ્રીની પ્રાર્થનાને લીધે રાહ જોઈ રહેલા શ્રીજીમહારાજ સ્વામીશ્રીને તેડી જાય છે ને આકાશમાંથી ચંદનની વૃષ્ટિ થાય છે.

Bapashri leads a group of six hundred devotees on a pilgrimage to Jetalpur for the *darshan* of *Sadguru* Shri Dhruvanand Swami. On receiving prayer from Bapashri, Shriji Maharaj willingly delays the departure of the Swami to enable the devotees to have the last glimpse of the departing great soul. After the arrival of the devotees, Shriji Maharaj leads the Swami to His *Dham*. The event was marked by the showering of the sandalwood powder from the sky.

જેતલપુરથી સંઘે સહિત અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી અમદાવાદ આદિ ધામોના દર્શન કરી વડતાલ પધારે છે. વડતાલમાં ગોમતીજીને કાંઠે સભામાં બાપાશ્રી શ્રીજીમહારાજના સર્વોપરી મહિમાની વાતો કરી દિવ્યાનંદ આપે છે.

From Jetalpur, the pilgrims under the leadership of *Anadi Muktaraj* Abjibapashri, visit Ahmedabad and other holy places, and arrive at Vadtal. Here, on the bank of sacred Gomtiji, you can see Bapashri giving divine joy by, conducting a religious discourse, glorifying the greatness of Shriji Maharaj.

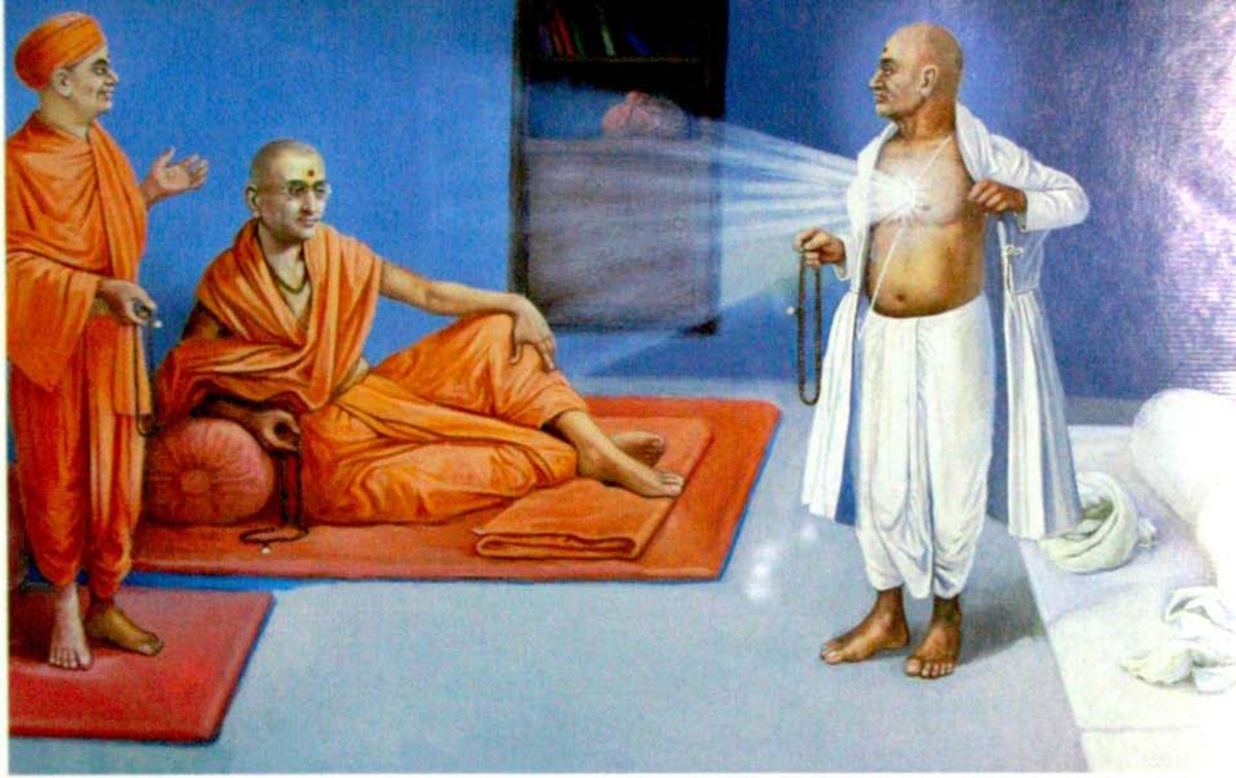

સ. ગુ. શ્રી નિર્ગુણદાસજી સ્વામીએ મંદવાડ ગ્રહણ કર્યો છે. તેથી બાપાશ્રી તેમને જોવા પધારે છે. તે વખતે સ્વામીશ્રીના આગ્રહથી બાપાશ્રી આંગડી ઉતારે છે ને સ્વામીશ્રીને પોતાના તેજોમય સ્વરૂપના દર્શન કરાવે છે.

On receiving the news that *Sadguru* Shri Nirgundasji has fallen sick of his own will, Bapashri pays a visit to the ailing saint. In response to the Swami's request, Bapashri takes off his *Angdi* (coat) and allows him to have a glimpse of his divine luminous self.

અમદાવાદ મંદિરમાં સ. ગુ. શ્રી નિર્ગુણદાસજી સ્વામી ભૂજના માજી દિવાન ઈશ્વરલાલભાઈને બાપાશ્રીનો મહિમા સમજાવે છે કે, "ક્ષણવારમાં મહારાજની મૂર્તિમાં સ્થિતિ કરાવે એવા આ મુક્તરાજ છે." તે સાંભળી ઈશ્વરલાલભાઈ બાપાશ્રીને દંડવત્ કરે છે.

At the Ahmedabad temple, while praising the spiritual powers of Bapashri, *Sadguru* Shri Nirgundasji Swami tells Ishvarlalbhai: "Meet this great *Muktaraj* who in a fraction of a second can unite us with the *Moorti* of Maharaj." On hearing this, Ishvarlalbhai prostrates before Bapashri for his divine grace.

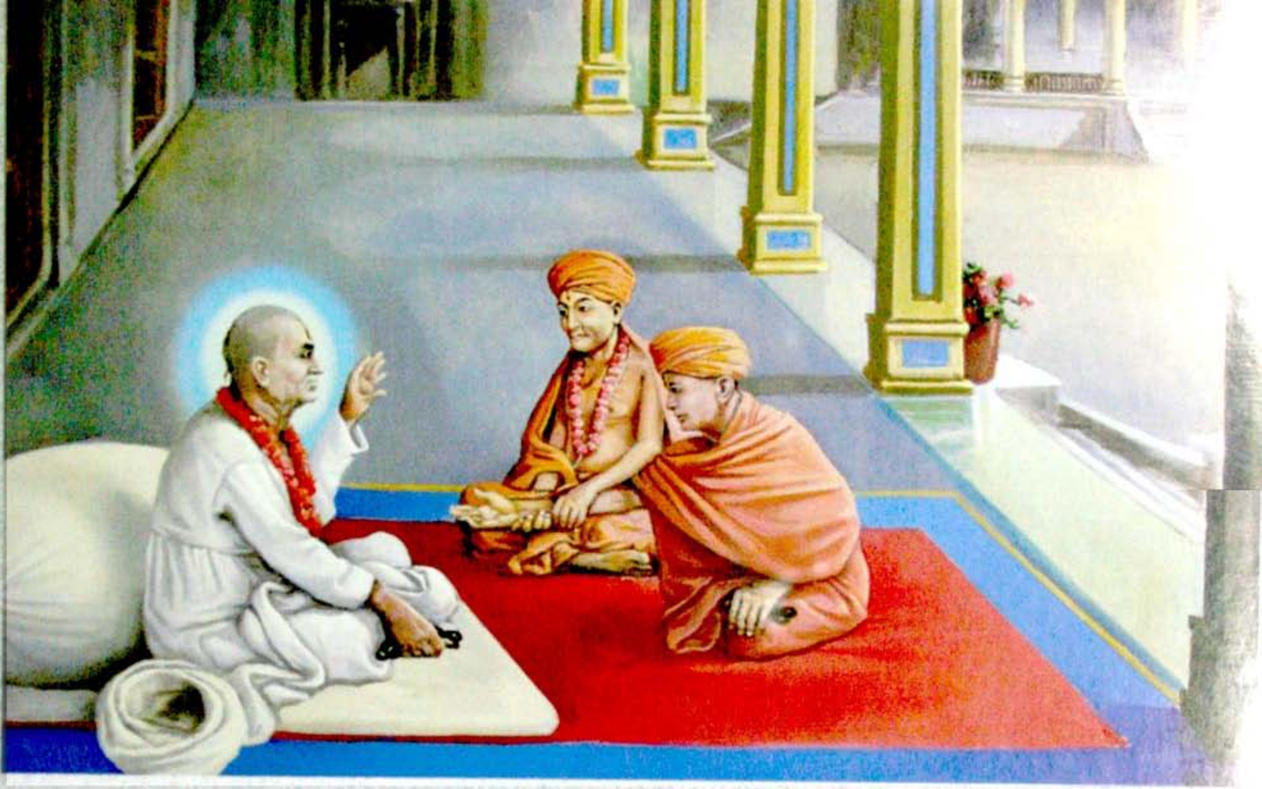

અમદાવાદમાં સ. ગુ. શ્રી નિર્ગુણદાસજી સ્વામી અંતસમે પોતાના શિષ્ય સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામીનો હાથ બાપાશ્રીને સોંપીને મહારાજનું સુખ અપાવવા ભલામણ કરે છે. બાપાશ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી પર પ્રસન્નતા જણાવે છે.

At Ahmedabad, while breathing his last, *Sadguru* Shri Nirgundasji pleads with Bapashri to look after his disciple Shri Ishvarcharandasji Swami and help him receive the bliss of Maharaj. Here you can see Bapashri bestowing his divine grace and happiness on Ishvarcharandasji Swami.

ધોળકા મંદિરમાં મહંત સ. ગુ. શ્રી વૃંદાવનદાસજી સ્વામીને અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી કૃપા કરી શ્રીજીમહારાજના દિવ્ય સ્વરૂપનો સાક્ષાત્કાર કરાવે છે. સ્વામી શ્રીહરિની દિવ્ય મૂર્તિના સુખમાં ગરકાવ થઈ જાય છે.

Pleased with the devotion of *Sadguru* Shri Vrindavandasji Swami, the *Mahant* at Dholka temple, Shri Abjibapashri helps the Swami to have a glimpse of the luminous divine *Moorti* (personal form) of Shriji Maharaj. Here the Swami is seen totally immersed in the divine *Moorti* of Shriji Maharaj.

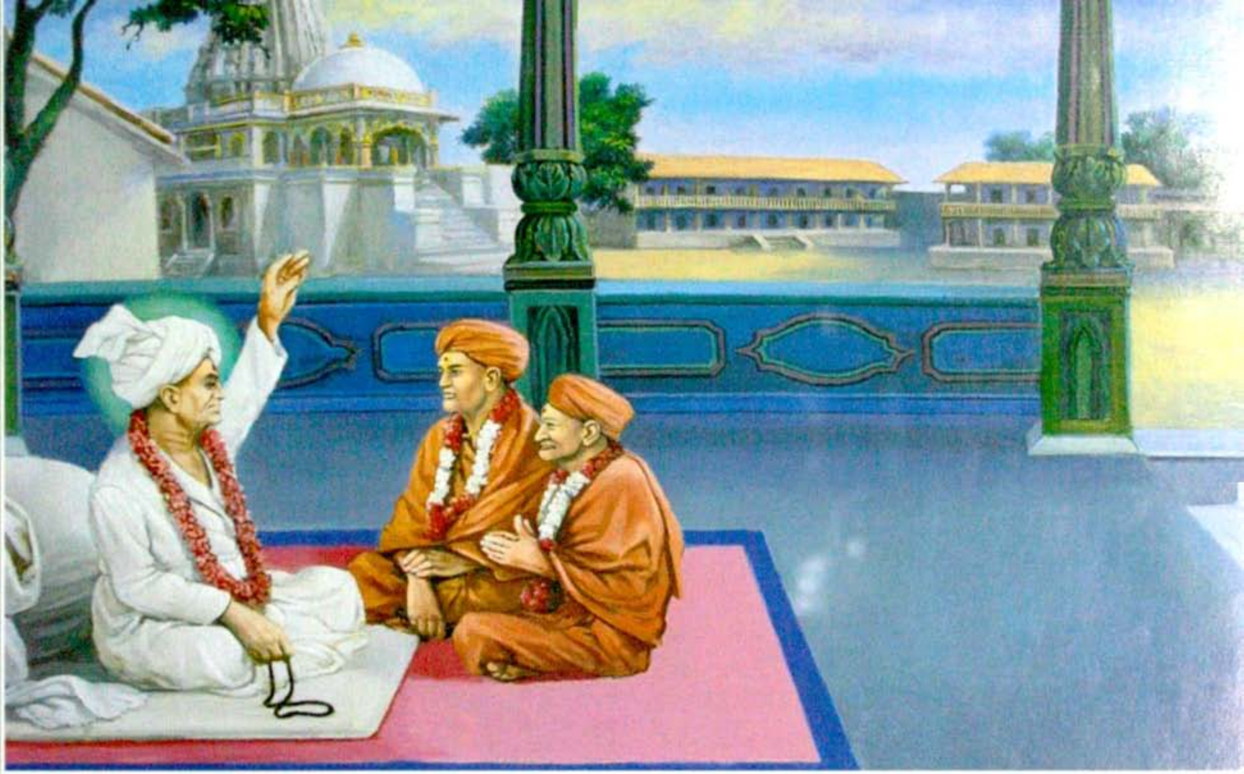

સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી તથા સ. ગુ. શ્રી વૃંદાવનદાસજી સ્વામી બાપાશ્રીના જોગ-સમાગમનો એકેય અવસર જતો કરતા નહિ. ધોળકા મંદિરમાં બાપાશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં આ સંતો શ્રીહરિના અલૌકિક સુખનો અનુભવ કરી રહ્યા છે.

Sadguru Shri Ishvarcharandasji Swami and *Sadguru* Shri Vrindavandasji Swami would never miss a single opportunity of being in the most rewarding company of and communion with Bapashri. Here in the company of Bapashri, these saints are seen enriching themselves with divine bliss of Shriji Maharaj at the Dholka temple.

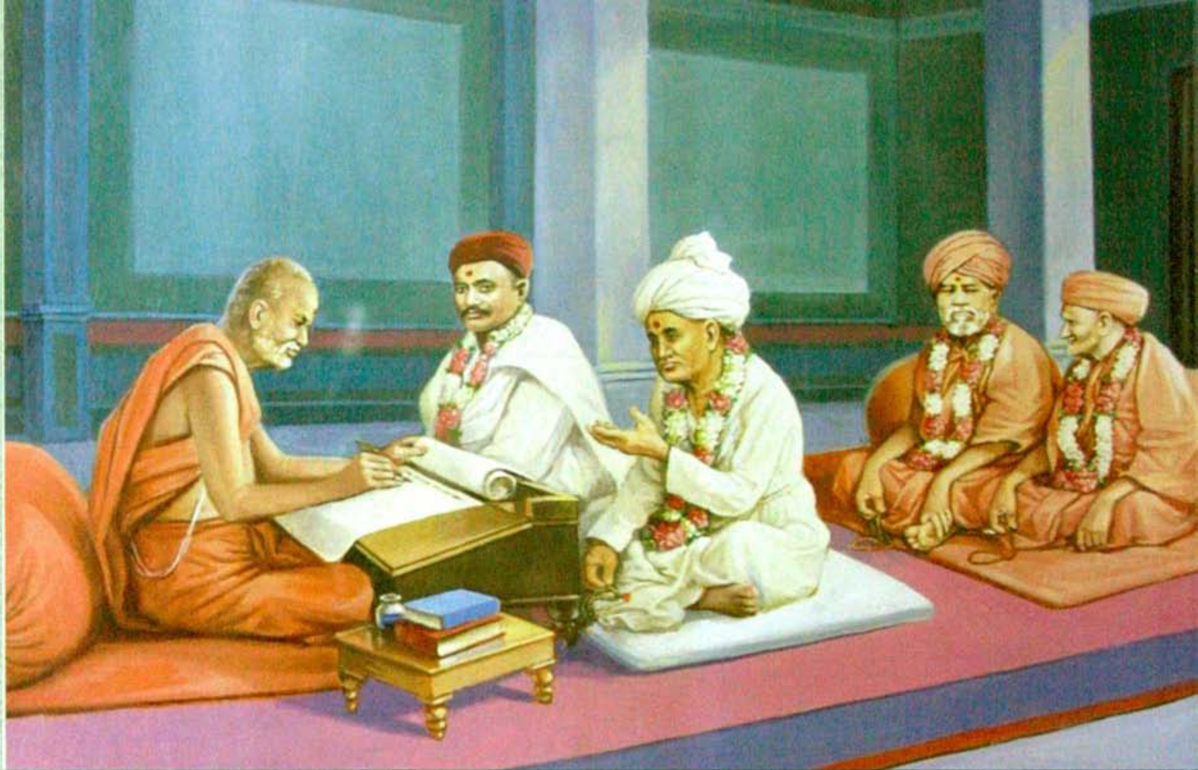

શ્રીમુખવાણી વચનામૃત પરના પ્રશ્નોના બાપાશ્રીએ કરેલા ઉત્તર તથા બાપાશ્રીએ સભામાં કરેલી વાતો લખી લેતા સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી. જેના પરથી 'વચનામૃત રહસ્યાર્થ પ્રદીપિકા' તથા 'બાપાશ્રીની વાતો' છપાયાં છે.

Here is seen *Sadguru* Shri Ishvarcharandasji Swami, taking down notes of the spiritual discourses and answers given by Bapashri, while addressing the congregation. These notes have been published under the titles : *'Vachnamrit Rahasyarth Pradipika'* and 'Discourses of Bapashri'.

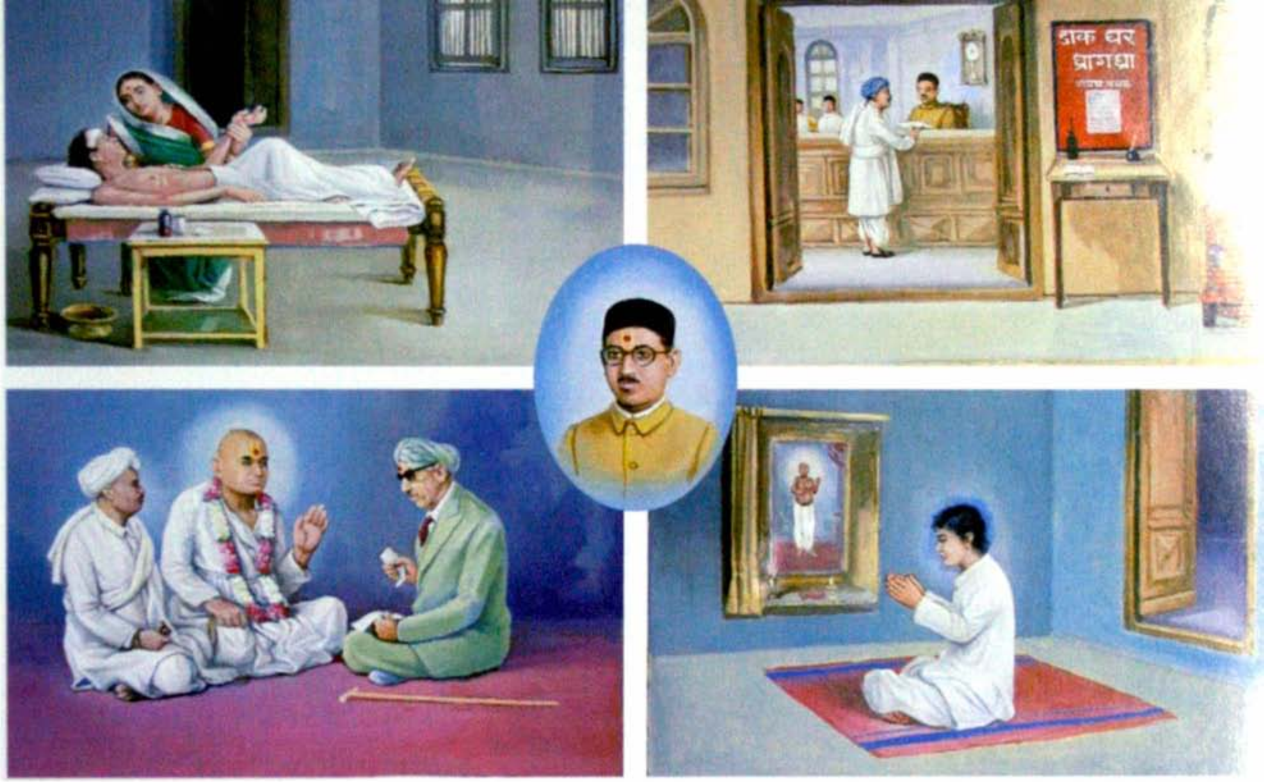

ધ્રાંગધ્રાના સોની મોહનભાઈના બીમાર પુત્રને શ્રીજીમહારાજ દર્શન દઈ પૂનમે ધામમાં તેડી જવાનું કહે છે. મોહનભાઈ બાપાશ્રીને તારથી પ્રાર્થના કરે છે. બાપાશ્રી છોકરાને આશીર્વાદ આપી મહારાજને પ્રાર્થના કરે છે તેથી છોકરો સાજો થઈ જાય છે.

Shriji Maharaj manifests Himself before the ailing son of Mohanbhai Soni of Dhrangadhra and tells him that he would be taken to *Dham* on the full-moon day. Mohanbhai sends a telegram to Bapashri and prays for the recovery of his child. Bapashri prays and pleads with Shriji Maharaj and soon the boy recovers and regains his health.

લખાઈવાડીમાં કૂવા ઉપરની વડની ડાળી કાપતા ગોવિંદભાઈની કુહાડી કૂવામાં પડે છે. અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી હાથ લાંબો વધારી કૂવામાંથી કુહાડી લઈ ગોવિંદભાઈને આપે છે. ગોવિંદભાઈ આશ્ચર્ય પામે છે.

While cutting the branch of a banyan tree at Lakhaivadi, the axe slips from the hands of Govindbhai and falls into the well. Govindbhai was stunned to see Bapashri extending his hand to restore the axe to its owner.

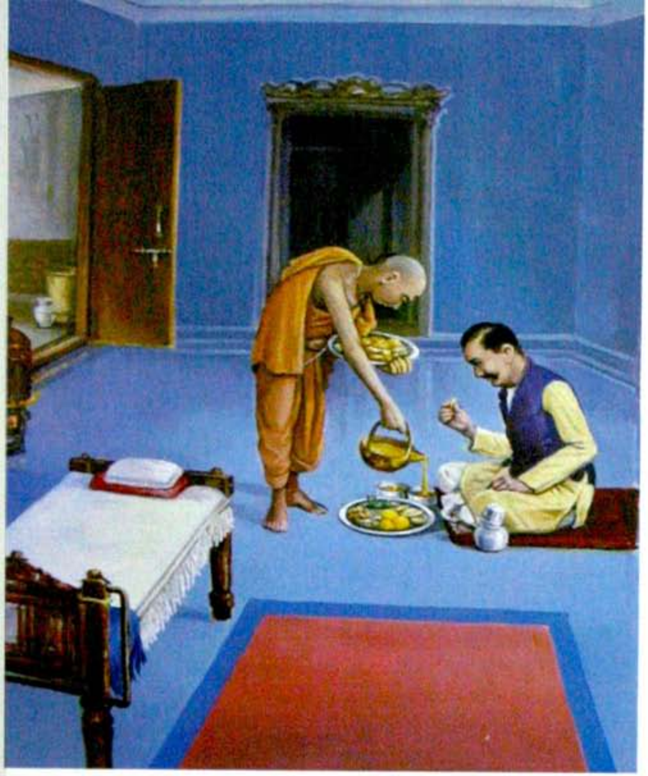

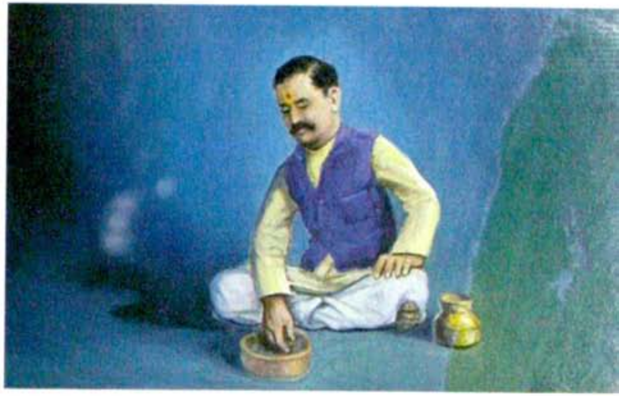

અનાદિ મુક્તરાજ બાપાશ્રીના જોગથી કુંભારિયાના મિસ્ત્રી હરજીભાઈના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન થાય છે. એશો-આરામ ને સ્વાદુ ભોજનનો ત્યાગ કરી સાદાઈથી જીવન જીવી અનન્યપણે શ્રીહરિના સ્વરૂપમાં જોડાઈ જાય છે.

Contact with Bapashri brings about a radical change in the life of Mistri Harjibhai of Kumbhariya. He gives up all his passions for rich food and other habits of sense-gratification and begins to lead a simple life and remains steadfast in the *Moorti* of Shrihari.

શ્રીજીમહારાજે અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી દ્વારે આત્યંતિક મોક્ષનું સદાવ્રત ખૂલ્લું મૂક્યું હતું. મથુરા સ્ટેશને એક અંગ્રેજ બાપાશ્રીને રૂપિયો ભેટ મૂકે છે. બાપાશ્રી તેના પર રાજી થઈ તેને આત્યંતિક કલ્યાણનો વર આપે છે.

Shriji Maharaj has opened the gateway of *Atyantik Moksh* -eternal release through *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri. At Mathura railway station, an Englishman offers a rupee to Bapashri. Pleased by this act of reverence and faith, Bapashri bestows upon him his choicest blessings and promises salvation.

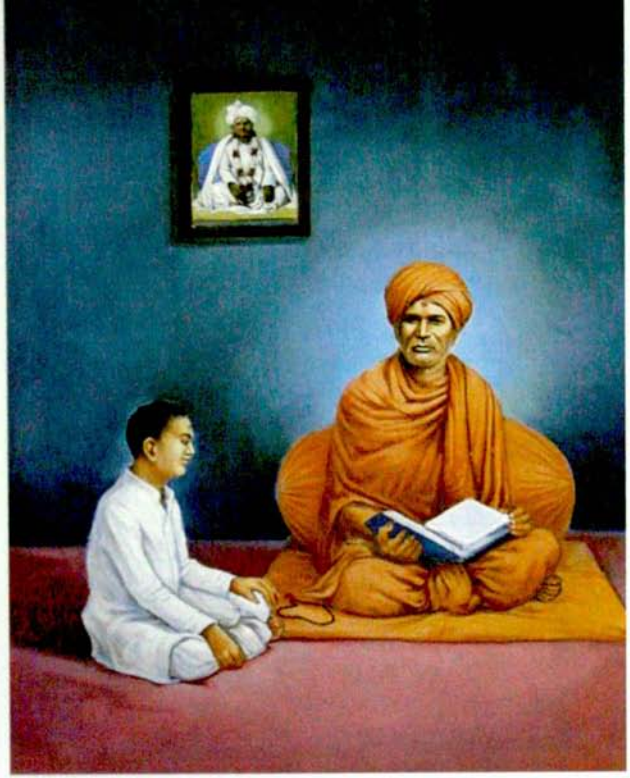

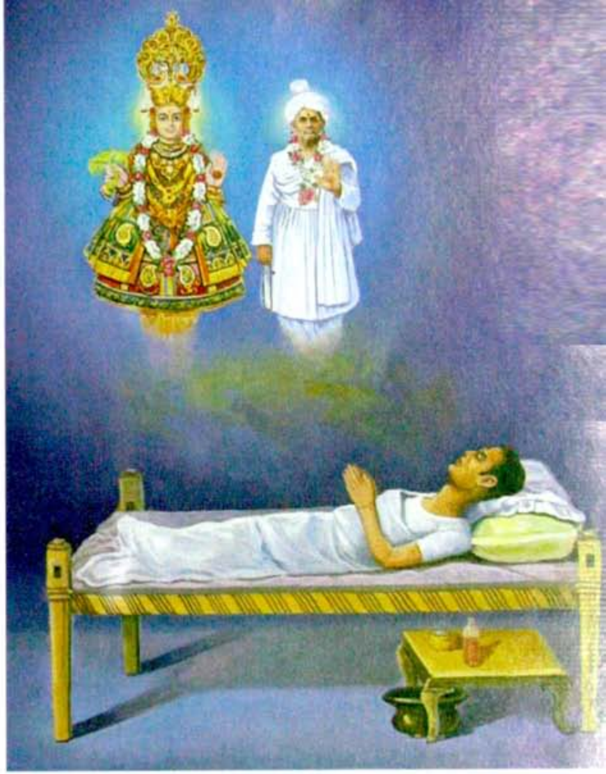

અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રીનો મહિમા સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી થકી સમજવાથી, પ. પૂ. બાપાશ્રીના દર્શનની તાણવાળા કપડવંજના વિદ્યાર્થી ચૂનીલાલને શ્રીજીમહારાજ તથા બાપાશ્રી દર્શન આપી તેડી જાય છે.

Hearing *Sadguru* Shri Ishvarcharandasji praise the spiritual prowess of Bapashri, Chunilal, a student from Kapadvanj eagerly longed to have a divine glimpse of the Spiritual Master. But before he could realize his dream, he was seriously taken ill. The prayer of the boy was instantly answered by the merciful Maharaj and Bapashri who appeared before him and escorted him to the *Dham*.

અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી અંજારથી કુંભારિયા જતા હતા. રસ્તામાં સમળીએ એક ઉંદરને ઝપટ મારી તેથી ઉંદર તરફડવા લાગ્યાં. બાપાશ્રીએ અત્યંત કરુણાએ કરી ઉંદર પર ધૂળની ચપટી નાખી તેના જીવનો મોક્ષ કર્યો.

On his way to Kumbhariya from Anjar, *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri saw a kite pouncing on a little mouse. Seeing the wounded mouse writhing in pain, Bapashri kindly sprinkled a little dust on it and offered it salvation.

બળદિયામાં લખાઈવાડીની બાજુના ઓટામાં રહેલો જન બાપાશ્રીના ચરણકમળથી પાવન થયેલી ધૂળમાં આળોટે છે. તેથી તેની બુદ્ધિ નિર્મળ થાય છે ને બાપાશ્રીને પ્રાર્થના કરે છે. બાપાશ્રી દયા કરી પછેડી મારી તેને અક્ષરધામમાં મોકલે છે.

A genei living in *oto* (a raised square) near Lakhaivadi at Baladiya rolled in the dust consecrated by the feet of Bapashri and becomes pure of mind. He prays to Bapashri to release him from his evil state. Bapashri, the merciful strikes him with a piece of cloth and sends him directly to *Akshardham.*

કાળી તલાવડીના કાંઠે બાવળમાં ભૂત અને જન રહેતાં હતાં. ત્યાં શ્રીહરિના ચરણારવિંદ પધરાવવા છત્રી કરાવતા પહેલા બાપાશ્રી અધમણ સાકર હવામાં ઊંચે ઉછાળે છે. ભૂતો તે સાકરની પ્રસાદી ઝીલી લે છે ને બાપાશ્રી તે સર્વેનો મોક્ષ કરે છે.

A Babool tree on the bank of Kali Talavadi was haunted by ghosts and genies. Before getting a small temple constructed to install the replica of Shrihari's sacred footprints there, Bapashri scatters 10 kg. *Sakar* (lump sugar) in the air. The evil spirits eat the sacred sugar offered to God and attain salvation by the grace of Bapashri.

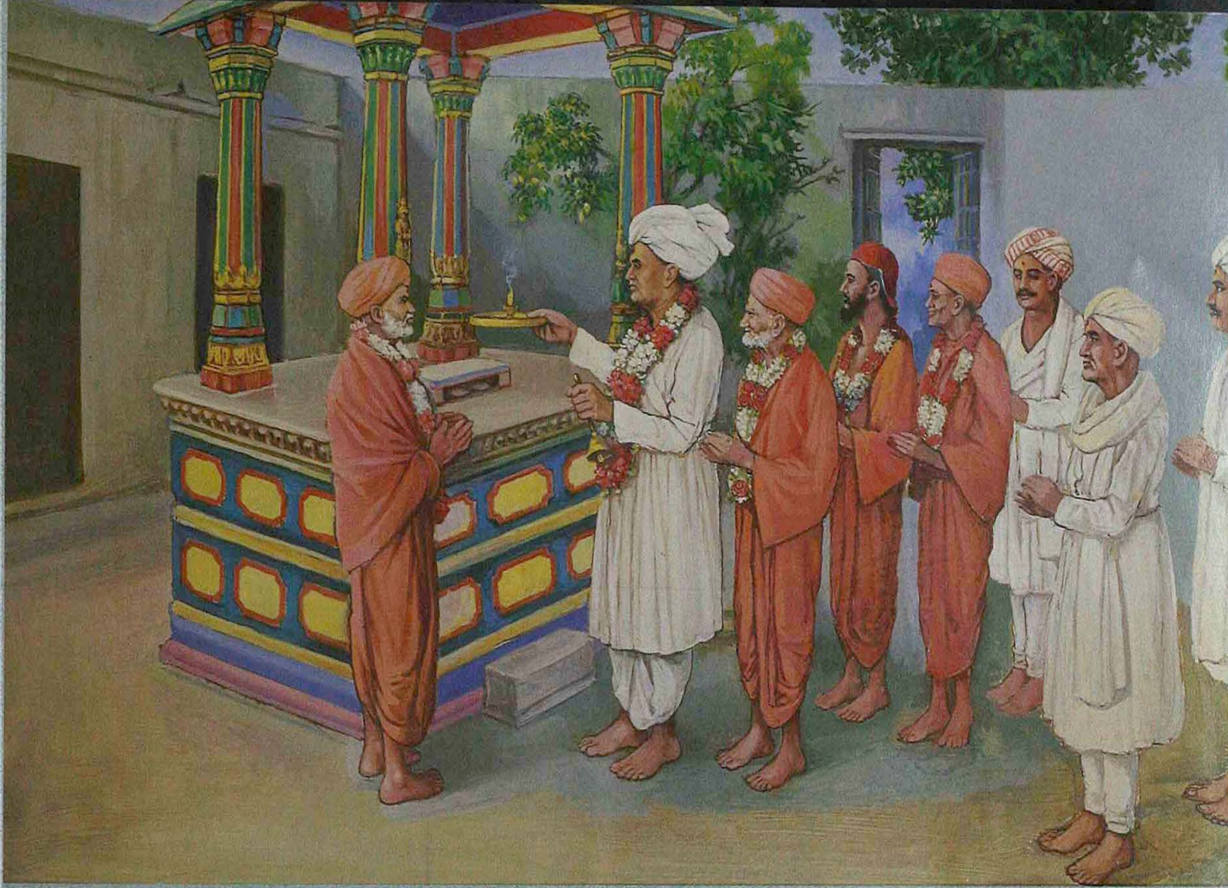

બાપાશ્રીના પ્રાકટ્યનો શ્રીહરિએ દેવબાને જ્યાં વર આપેલો ત્યાં બાપાશ્રી છત્રી કરાવી શ્રીહરિના ચરણારવિંદ પધરાવે છે ને 'અહીં આવી દર્શન કરશે કે ઉપરથી ઉડીને પક્ષી જશે તે સર્વેનો આત્યંતિક મોક્ષ કરશું.' એવો વર આપે છે.

The place where Shrihari had blessed Devbaa and promised the manifestation of Bapashri, a small temple was built, and the replica of Shrihari's footprints was installed by Bapashri. On that occassion Bapashri had proclaimed : "Whosoever pays obeisance here and even a bird flying over this temple shall be granted eternal salvation."

કાળી તલાવડીના કાંઠે આવેલી છત્રીએ શ્રીહરિના ચરણારવિંદ પધરાવવાના યજ્ઞ પ્રસંગે ઘીના ડબ્બા ખાલી થઈ જાય છે. પ. પૂ. 'બાપાશ્રી' ઘીના ખાલી ડબ્બાઓ પાસે જઈને તે ડબ્બાઓને લાકડી અડાડીને પોતાના દિવ્ય પ્રભાવથી ઘીથી ભરી દે છે!

At the time of installing the replica of Shrihari's footprints in the temple built on the bank of Kali Talavadi a *Yagna* (holy sacrifice) was performed. As the *ghee* needed for the auspicious occassion gets exhausted Shri Abjibapashri re-fills the empty containers through his divine prowess, by simply touching them with a stick.

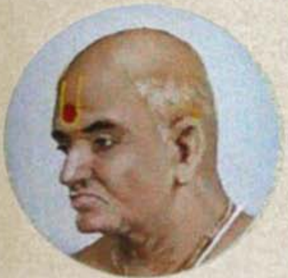

બળદિયા ગામના એક ખોજાના દીકરાને અસાધ્ય રોગ થાય છે. હારી-થાકીને છેવટે તે છોકરાને પ. પૂ. શ્રી અબજીબાપાશ્રી પાસે લાવે છે ને પ્રાર્થના કરે છે. પરમ કૃપાળુ બાપાશ્રી તે છોકરાને વાલોળનું શાક જમાડીને સાજો કરે છે.

A Khoja's (Muslim) son of Baladiya had acquired an incurable disease. After trying all remedies the father took the boy to Shri Abjibapashri and prayed for his son's recovery. Bapashri the compassionate, cured the boy by making him eat beans-curry.

માથકના કલ્યાણસંગભાઈને અનાદિ મુક્તરાજ પ. પૂ. બાપાશ્રી સમજાવે છે કે શ્રીજીમહારાજ પોતાની પટની મૂર્તિમાં પ્રત્યક્ષ બિરાજે છે. કલ્યાણસંગભાઈ વિશ્વાસ લાવી દર્શન કરે છે તેથી તેમને મહારાજના તેજોમય દર્શન થાય છે.

Here *Param Pujya* Bapashri is shown explaining to Kalyansangbhai of the village Mathak that Shriji Maharaj in His immanent form dwells in the picture drawn on a piece of cloth or paper. Kalyansangbhai accepts Bapashri's explanation and beholds the luminous *Moorti* of Maharaj.

જોશીપુરા ગામના કૂવાનું પાણી કડવું ને ખારું હતું તેથી લોકો તે પાણી વાપરતા નહિ. અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી તે કૂવાનું પાણી પ્રસાદીનું કરી તેને મીઠું કરે છે. આજે પણ તે કૂવાનું પાણી પીવા માટે વપરાય છે.

People could not use the brackish water of a well of village Joshipura. Here you can see *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri turning the water of the well into sacred, soft potable water. Even today people use the water from this 'well of the saint' for drinking purpose.

બળદિયા ગામના મંદિરમાં બ્રહ્મચારી નિર્ગુણાનંદજી તથા સ. ગુ. મુનિસ્વામી શ્રી કેશવપ્રિયદાસજીની શ્રીહરિ પ્રત્યે અનન્ય નિષ્ઠા અને હેત જોઈને અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી તેમના ઉપર પ્રસન્નતા જણાવી સુખિયા કરે છે.

Here, at the Baladiya temple, seeing absolute faith and deep devotion of *Brahmachari* Nirgunanandaji and *Sadguru* Muniswami Shri Keshavpriyadasji towards Shri Hari, *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri is seen bestowing divine grace and happiness on them.

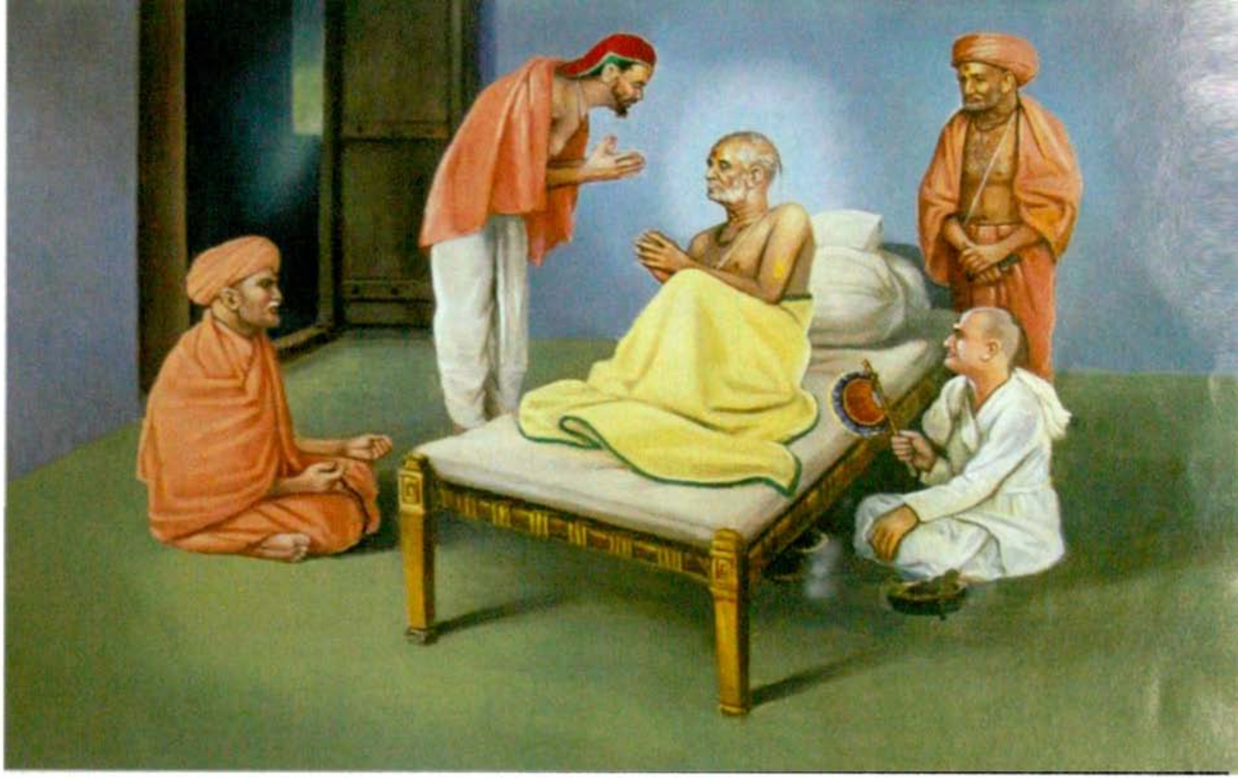

સં. ૧૯૭૪માં અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રીએ ગંભીર માંદગી બતાવી. તે વખતે સદ્‌ગુરુઓ અને નિર્ગુણાનંદજી બ્રહ્મચારીની હેતભરી ગદ્‌ગદ પ્રાર્થનાથી પ્રસન્ન થઈ માંદગીને રજા આપે છે ને બીજા દસ વર્ષ રહેવાનું વચન આપે છે.

In *Samvat* 1974, *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri revealed serious illness. When Nirgunanand *Brahmachari* and other saints prayed and beseeched him to rid himself of his illness, Bapashri not only drove the illness away but promised to live in their midst for ten more years.

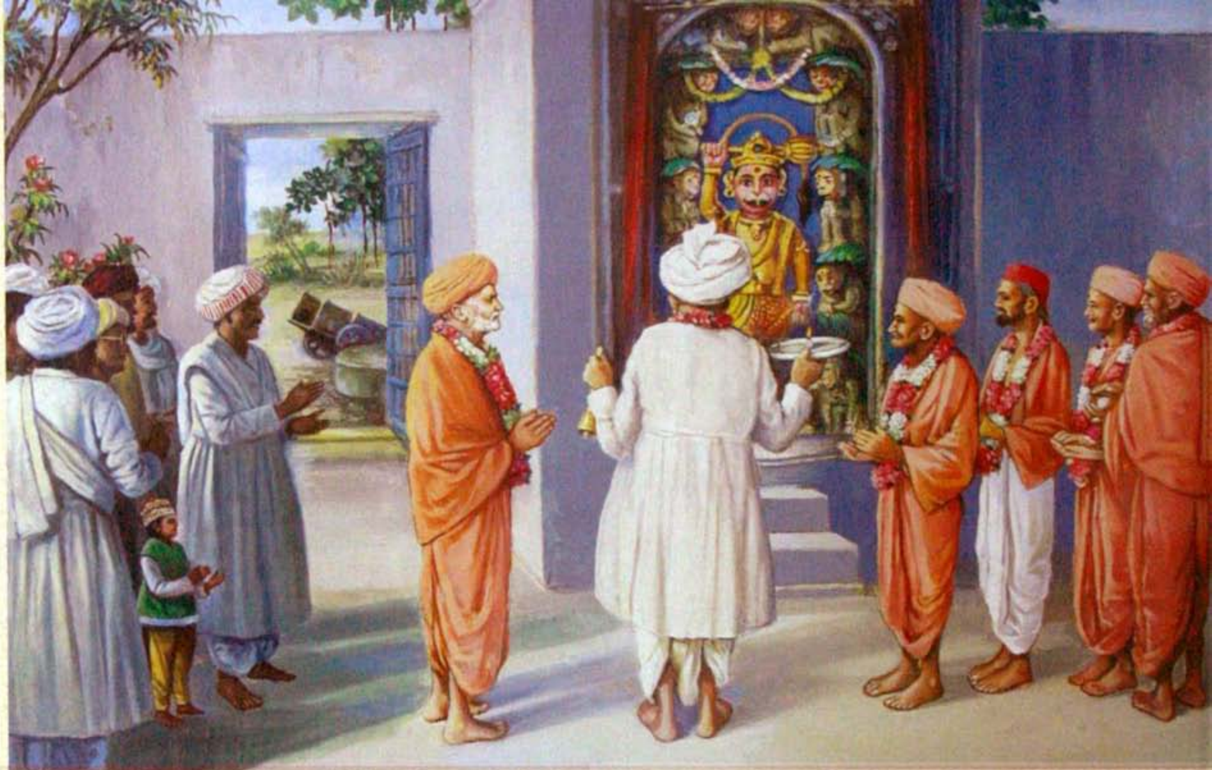

સં. ૧૯૭૮માં કાળી તલાવડીએ બાપાશ્રીએ હનુમાનજીની પ્રતિષ્ઠા કરી તેમનું 'ભીડભંજન હનુમાનજી' નામ પાડ્યું અને 'અહીં જે દર્શને આવશે તે સર્વેના કષ્ટ દૂર થશે ને તે સર્વે આત્યંતિક મોક્ષને પામશે' એવો વર આપ્યો.

In *Samvat* 1978, Bapashri installed an idol of Hanumanji on the bank of Kali Talavadi and gave it the name of 'Bhidbhanjan Hanumanji'. Bapashri while blessing the devotees declared : "People offering prayers at this temple shall be relieved of all their sorrows and shall attain eternal salvation."

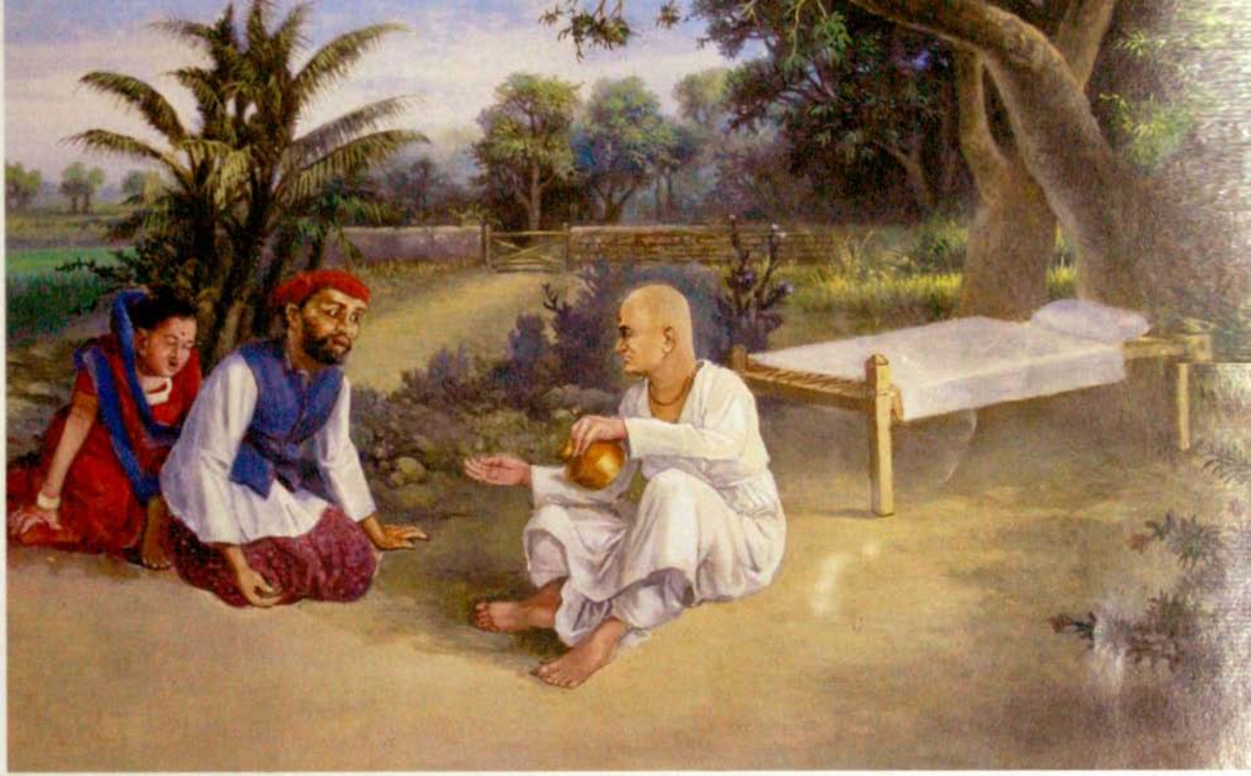

શ્રીજીમહારાજ અને તેમના મુક્તો તો કરુણાના સાગર છે. અધમમાં અધમ જીવનો પણ સહેજમાં મોક્ષ કરે છે. માનકૂવાની એક સત્સંગી બાઈને વળગેલા જુમલા જનનો બાપાશ્રીએ ફક્ત વર્તમાન ધરાવી પાણી છાંટીને મોક્ષ કર્યો.

Shriji Maharaj and His *Muktas* are said to be an Ocean of compassion. They can save the soul of the meanest and the most degraded fallen people by Their divine will. A devout *satsangi* maid from Mankuva was possessed by an evil spirit called Jumla genie. Bapashri absolved the genie and granted him salvation by sprinkling a little water and offering him *Vartaman*.

અનેક વિઘ્નો છતાં બાપાશ્રીના દિવ્ય પ્રતાપથી સં. ૧૯૭૯માં મૂળી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરનો શતવાર્ષિક પાટોત્સવ ધામધૂમથી ઉજવાયો. બાપાશ્રી તે પ્રસંગે સૌને દર્શન આપવા પધાર્યા છે અને યજ્ઞમંડપમાં આરતી ઉતારી રહ્યા છે.

Overcoming all the obstacles by the divine power of Bapashri, the centenary celebrations at Shri Swaminarayan temple of Muli were conducted with much fanfare. Bapashri had participated in the festival and here he can be seen performing *Arti-pooja* in the *Yagna-mandapam*.

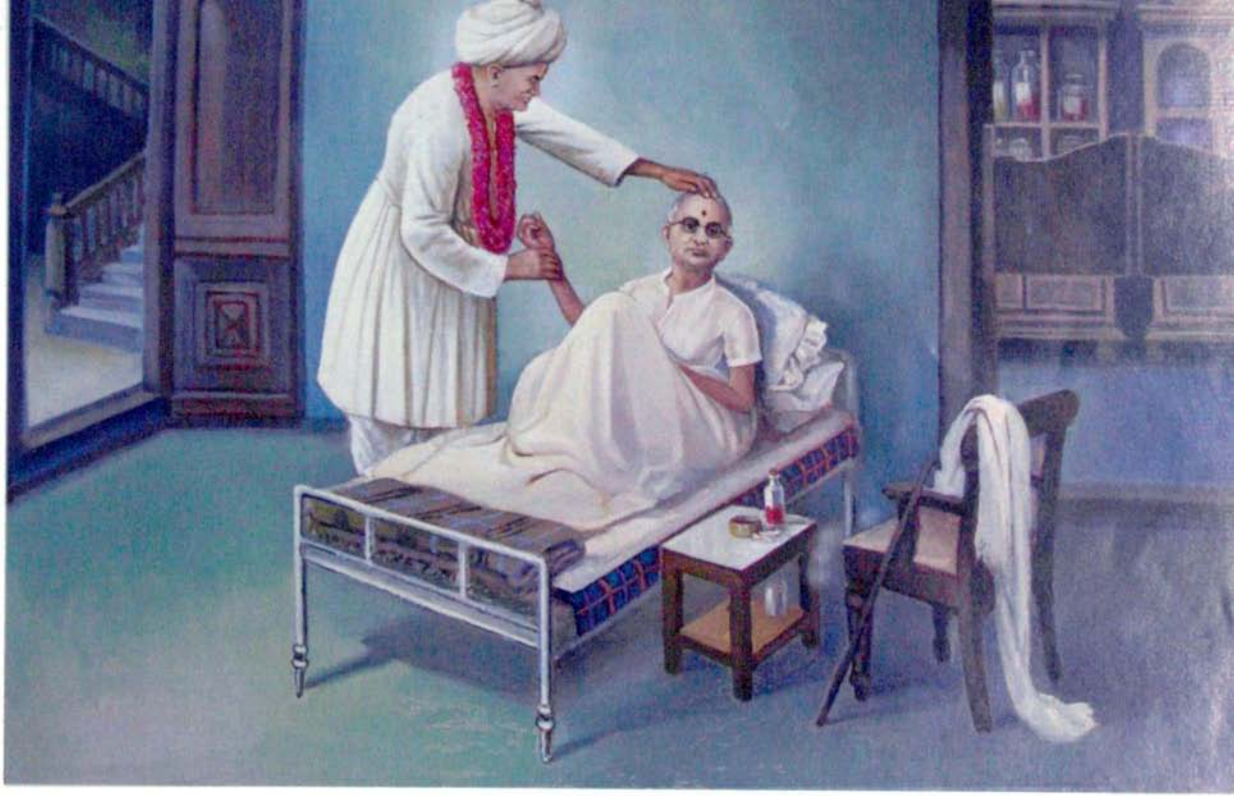

સં. ૧૯૭૯માં અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રી કરાંચી પધાર્યા ત્યારે વિરમગામમાં ડૉ. નાગરદાસભાઈ બહુ માંદા થયા હતા. તેઓ અંતઃકરણપૂર્વક બાપાશ્રીને સંભારે છે. બાપાશ્રી તેમને દિવ્યરૂપે દર્શન આપે છે ને સાજા કરે છે.

In *Samvat* 1979, while *Anadi Muktaraj* Shri Abjibapashri was in Karachi (Pakistan), Dr. Nagardasbhai had been taken seriously ill at Viramgam. He earnestly desired to see Bapashri. Bapashri appeared in his luminous ethereal form and recovered the ailing doctor.

અમદાવાદના શેઠ બળદેવભાઈની નિષ્ઠા ને ભાવ જોઈને પ. પૂ. બાપાશ્રી સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી, સ. ગુ. શ્રી ઘનશ્યામજીવનદાસજી સ્વામી તથા ધનજીભાઈની સાથે તેમની મિલમાં પધારે છે તે સમયે ફોટોગ્રાફર બાપાશ્રીના ફોટા પાડે છે.

During his visit to Ahmedabad, impelled by the love and devotion of Sheth Baldevbhai, Bapashri, accompanied by *Sadguru* Shri Ishvarcharandasji Swami, *Sadguru* Shri Ghanshyamjeevandasji Swami and Shri Dhanjibhai visits the textile-mill of the devotee. Here you can see a photographer taking the pictures of Bapashri to mark the occasion.

બળદિયા ગામના નિચલા વાસના મંદિરમાં બાપાશ્રી પ્રસન્ન થઈ હરિભક્તોને સાકરની પ્રસાદી આપતા કહે છે કે: "શ્રીજી ઇચ્છાથી અમે તો શ્રીજીની મૂર્તિ વહેંચવા નિકળ્યા છીએ! આ અવસર ફરી નહિ આવે, માટે મૂર્તિમાં જોડાવ!"

Here is shown Bapashri offering *prasad* of sugar to *haribhakts* at a temple located in the lower parts of Baladiya. While offering the *prasad* Bapashri tells them : "By the will of Shriji we have come to offer Shriji's *Moorti* to you. Do not miss this opportunity and receive Him with love and devotion. You will be one with Him."

શ્રીજીમહારાજના અનાદિમુક્તોની દરેક ક્રિયા સામાન્ય જીવોને પ્રભુ તરફ દોરનારી હોય છે. પ. પૂ. બાપાશ્રી વખતોવખત ઘોડી ઉપર ભૂજ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરે દર્શન કરવા જતા ને સૌને પ્રભુ દર્શનનું માહાત્મ્ય સમજાવતા.

All the actions and activities of Shriji Maharaj's *Anadi Muktas* are aimed at leading ordinary people towards God. Often, *Param Pujya* Bapashri would ride to Bhuj temple on a horse for *darshan*. By doing so he impressed upon the people the importance and significance of *darshan.*

પરમ કૃપાળુ બાપાશ્રી કહેતા કે અનાદિમુક્તની સ્થિતિને પમાય ત્યારે દાસત્વભાવની પરિપૂર્ણ દૃઢતા થાય છે. એ વાક્યને ચરિતાર્થ કરતા પ. પૂ. બાપાશ્રી અનન્ય ભક્તિભાવથી ભૂજ મંદિરમાં ઠાકોરજીના દર્શન કરી રહ્યા છે.

Bapashri the compassionate always told the devotees that only by attaining to the state of *Anadi Mukta* one could achieve complete *Dasatvabhav* (sense of total surrender). To set an example for the guidance of the devotees, here you can see Bapashri totally absorbed in the *darshan* of Thakorji at Bhuj temple.

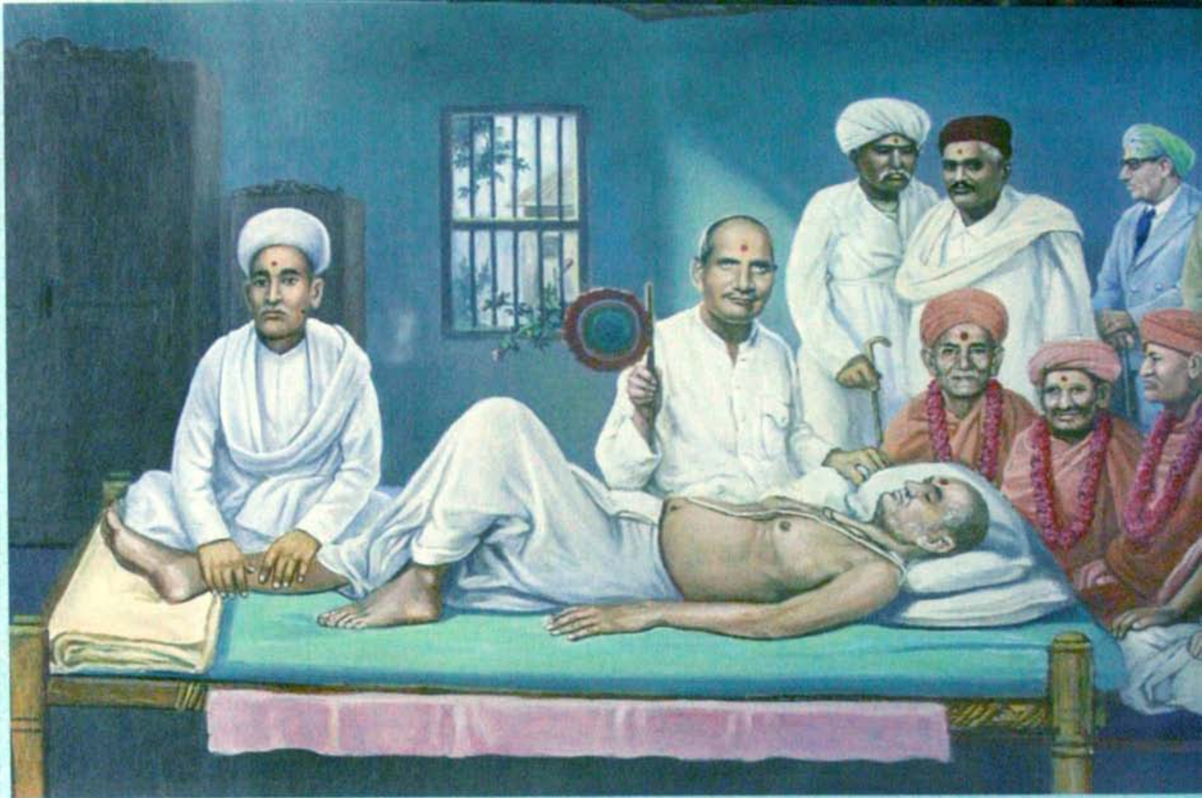

હેતવાળા સંત-હરિભક્તોને સેવા-સમાગમનો લાભ આપવા બાપાશ્રીએ મંદવાડ ગ્રહણ કર્યો છે. આશાબાપાં બાપાશ્રીની ચરણસેવા કરે છે ને સોમચંદબાપા પવન નાંખે છે. સદ્‌ગુરુઓ તથા અન્ય હરિભક્તો બાજુમાં ચિંતિત ભાવે બેઠા છે.

With a view to offering an opportunity to his beloved devotees, Bapashri has assumed illness. In this picture you can see Ashabapa at his feet soothing his legs, Somchandbapa has a fan in his hand while the saints and *haribhakts* look worried and concerned about his health.

૫. પૂ. બાપાશ્રીનો વર્તન દ્વારા ઉપદેશ : (૧) માંદા સંત-હરિભક્તોની સેવા કરવી; (૨) ગરીબ-ભૂખ્યાને અન્નદાન આપવું; (૩) હરિભક્તોના વાંક-ગુન્હા માફ કરવા; (૪) ધ્યાન દ્વારા શ્રીજી સ્વરૂપમાં જોડાવાની કળા શીખવી ને શીખવવી.

Bapashri first practised and then preached the following precepts: (1) Nurse the sick saints and *haribhakts*; (2) Feed the poor and the hungry; (3) Forget and forgive the wrongs done by the *haribhakts*; (4) One should master and teach others the art of merging with the *Moorti* of Maharaj through meditation.

બેંતાલીસ વર્ષના સમાગમ-લાભ પછી સ. ગુ. શ્રી ઈશ્વરચરણદાસજી સ્વામી વગેરે સંતો પ. પૂ. શ્રી અબજીબાપાશ્રીની અંતિમ વિદાય લઈ રહ્યા છે. બાપાશ્રી પોતાના વ્હાલીડાઓને બળદિયા ગામના પાદર સુધી વળાવવા પધાર્યા છે.

After constant companionship for 42 years *Sadguru* Shri Ishvarcharandasji and others are seen taking *Param Pujya* Shri Abjibapashri's leave. You can see Bapashri bidding farewell to his dearest devotees on the outskirts of Baladiya.

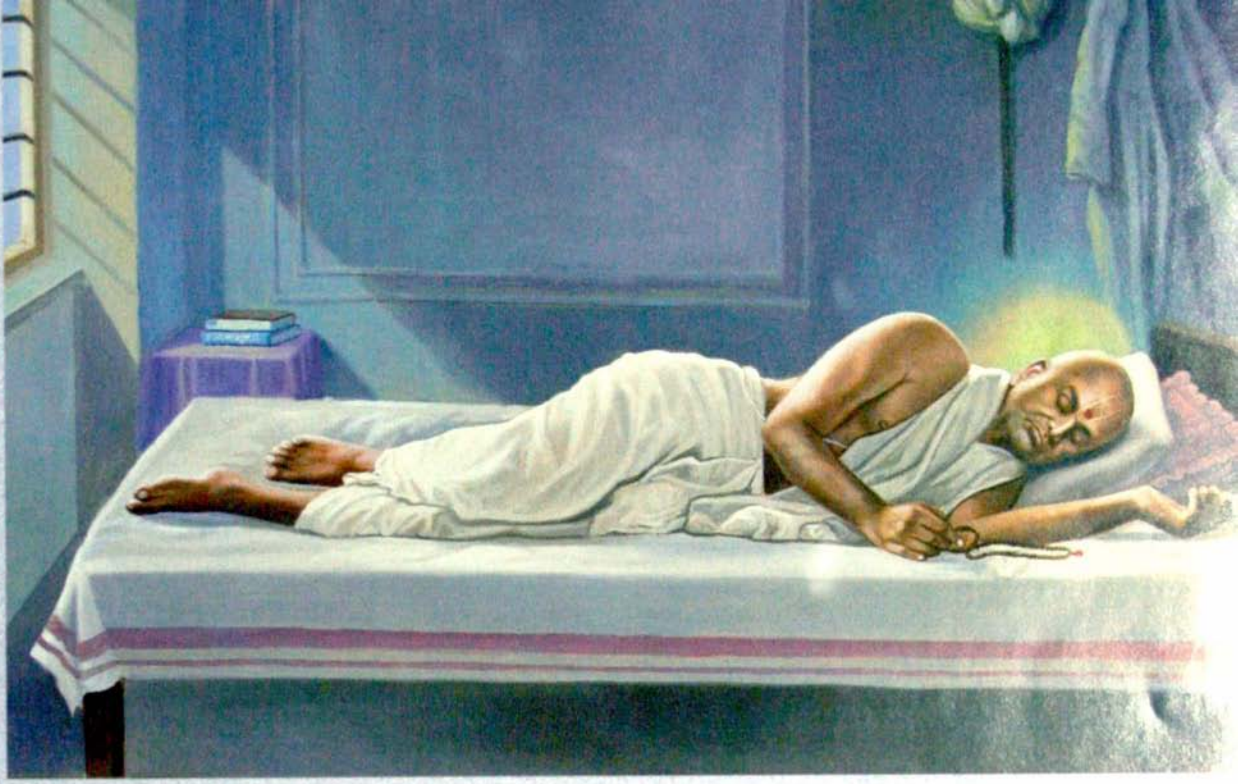

બાપાશ્રી કહેતા, 'શ્રીજીમહારાજના અનાદિમુક્તને દરેક ક્રિયામાં શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિનું અનુસંધાન હોય છે. તેઓ સૂતેલા દેખાય પણ ખરેખર તો મૂર્તિમાં કિલ્લોલ કરતા હોય.' આવી એક યોગનિદ્રાની લાક્ષણિક મુદ્રામાં પ. પૂ. બાપાશ્રી.

Bapashri used to say, "*Anadi Mukta* of Shriji Maharaj, while doing all their activities are actually meditating upon the Moorti of Shriji Maharaj. Even in the passive state of sleep, they are actively rejoicing in the *Moorti.*" Behold him in one such posture of *Yoganidra.*

અનંત જીવોને શ્રીજીમહારાજના સુખે સુખિયા કરી પ. પૂ. બાપાશ્રીએ સં. ૧૯૮૪ની અષાઢ સુદ પાંચમે મનુષ્યલીલા સંકેલી લીધી. શ્રીજીમહારાજ ને તેમના મુક્તો સદાય છે જ પણ પ્રત્યક્ષ હોય તો દર્શન-સેવા-સમાગમનું વિશેષ સુખ આવે છે.

After helping innumerable souls to receive the divine bliss of Shriji Maharaj, on the fifth day of the brighter half of the month of *Ashadh* in *Samvat* 1984 Bapashri withdrew himself from the mundane world of men. In fact, Shriji Maharaj and His *Muktas* are always present in our midst in their ethereal form but when they manifest themselves in human form we get a rare opportunity to see them and serve them. Nothing can bring greater joy and happiness than to serve our Lord in His personal form.

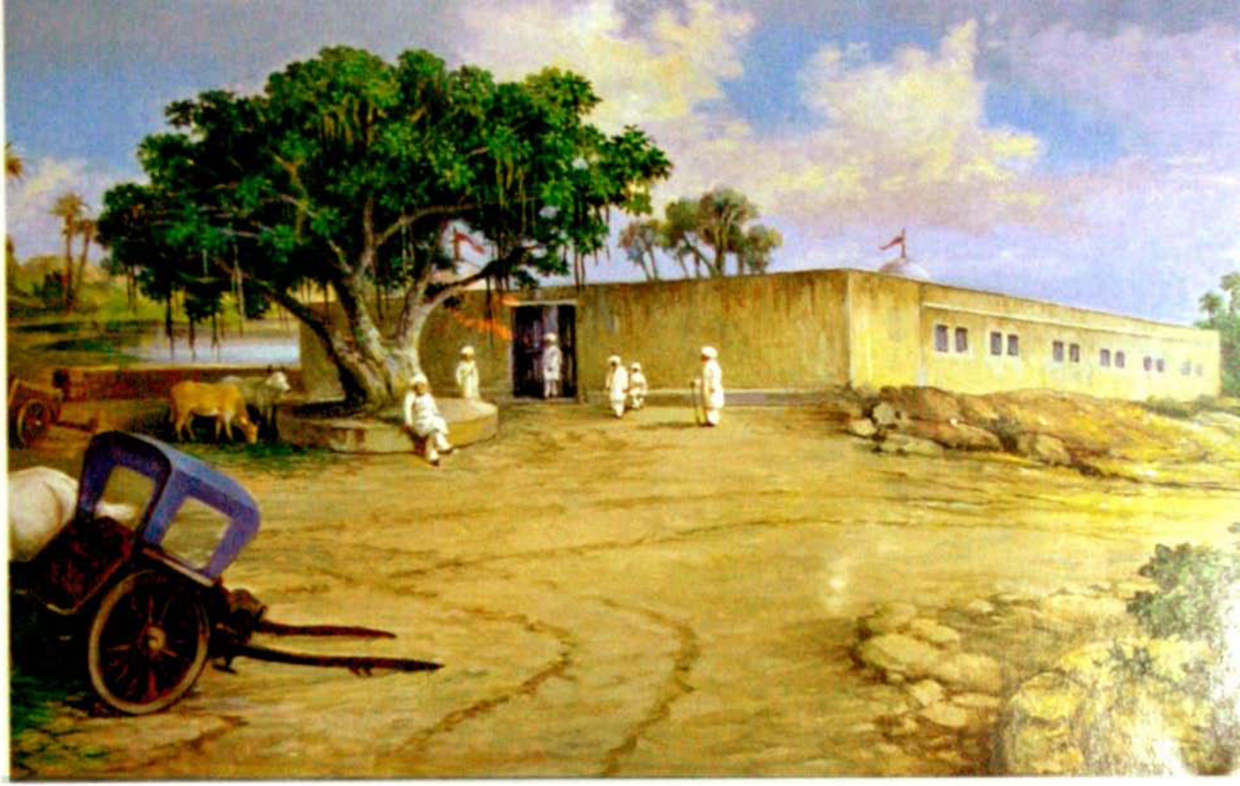

પરમ કૃપાળુ અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રીના ઐશ્વર્ય, સામર્થ્ય, પ્રતાપ તથા અનેક જીવોને શ્રીજીમહારાજના સુખમાં લઈ જવાની લગનીની સાક્ષીરૂપ 'શ્રીજીમહારાજના ચરણારવિંદવાળી છત્રી' –તેના મૂળ સ્વરૂપમાં.

Fill your eyes with the picture of the original *Chhatri* in which Shri Abjibapashri had installed the replica of the lotus feet of Shriji Maharaj. The *Chhatri* is not just a monument but a hallowed ground, a constant source of divine bliss, peace and prosperity. The *Chhatri* symbolizes Bapashri's potential and eagerness to transmit Shriji Maharaj's divine grace to one and all.

અનાદિ મુક્તરાજ શ્રી અબજીબાપાશ્રીએ સ્થાપેલું આત્યંતિક મોક્ષનું સદાવ્રત સદા ચાલુ રહે તે માટે સ. ગુ. મુનીસ્વામી શ્રી કેશવપ્રિયદાસજી તથા હેતવાળા હરિભક્તોએ આ સ્થાનના કરેલા વિકાસ પછી –છત્રી તેના નવા સ્વરૂપમાં...

Here, you see the *Chhatri* renovated and expanded by *Sadguru* Muniswami Shri Keshavpriyadasji and *haribhakts*. These devotees renovated the structure with a view to perpetuating the work of helping the devotees to attain to spiritual heights and ultimate salvation. The place is known as *Sadavrat* of *Atyantik Moksha* (ultimate salvation) a place where you go to receive the divine bliss without asking for it.

What does Shri Swaminarayan Divine Mission stand for?

With a view of translating the omnibeneficient divine message of Lord Shri Swaminarayan into action for the spiritual and worldly happiness of mankind:

A. We try to provide financial assistance to the needy without any discrimination and uphold the ideal of seva-sadavrat, selfless service.

B. We are planning to establish and run health-centres and hospitals. We are offering assistance to institutions providing medical help to the people.

C. We construct, develop and maintain temples and spiritual centres, commemorating great spiritual leaders with a view to bringing peace, happiness and divine joy to people.

D. We encourage creative activities aimed at educating people through literature and art.

E. To satisfy the spiritual thirst of the devotees we want to establish and manage libraries, research centres and museums or assist individuals and institutions involved in such activities.

F. We strive to achieve harmony and amity in our society by publishing books that enhance our cultural and spiritual life and take mankind on the path of progress and perfection and thus elevate man to the spiritual heights.

Therefore, we want

1. to undertake and organise activities aimed at strengthening and improving the moral standards which form the basis of our social life.
2. to launch programmes for the spread of universal brotherhood, social unity, fellow-feeling, amity, compassion that will end all discords and establish permanent peace; for without peace there cannot be progress.
3. to organise conferences to bring all the religions and warring groups on a common platform and strive for harmony among them for the social and spiritual welfare of mankind.

The Mission, through constructive programmes and spiritual activities, aims at total development of human society in order to make it worthy of receiving the divine bliss through communion with God.

Divine Darshan